

Սույնով հավաստվում է, որ կցված տեքստը 2018թ. սեպտեմբերի 10-ին և դեկտեմբերի 14-ին ստորագրված Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական միության միջև «Հայաստանում միջուկային անվտանգության խթանման և սթրեթեգիայի իրականացման առաջարկությունների մասին» (Հատուկ պայմաններ) ֆինանսավորման համաձայնագրի անգլերեն ստորագրված տեքստի հայերեն պաշտոնական թարգմանությունն է:



Հայաստանի Հանրապետության
Արտաքին գործերի նախարարություն

ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐ

ՀԱՏՈՒԿ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Եվրոպական հանձնաժողովը, այսուհետ՝ **Հանձնաժողով**, գործելով
Եվրոպական Միության անունից, այսուհետ՝ **ԵՄ**,

մի կողմից, և

Հայաստանի Հանրապետությունը, այսուհետ՝ **Գործընկեր**, ի դեմս
Տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարության,

մյուս կողմից,

համաձայնեցին հետևյալի վերաբերյալ.

Հոդված 1. Գործողության բնույթը

1.1. ԵՄ-ն համաձայնում է ֆինանսավորել հետևյալ Գործողությունը, և
Գործընկերը համաձայնում է ընդունել այդ ֆինանսավորումը՝

Հայաստանում միջուկային անվտանգության խթանում և սթրես-թեստերի
վերաբերյալ առաջարկությունների իրագործում (CRIS համար 2017/040-644)

Սույն Գործողությունը ֆինանսավորվում է ԵՄ բյուջեից՝ հիմնական ակտին՝
Միջուկային անվտանգության ոլորտում համագործակցության գործիքի ներքո:

1.2. Սույն Գործողության նախապես գնահատված ընդհանուր արժեքը
կազմում է 6 500 000 եվրո, իսկ սույն Գործողության համար ԵՄ
օժանդակության առավելագույն չափը 6 500 000 եվրո է:

1.3. Գործընկերը չի համաֆինանսավորում Գործողությունը:

Հոդված 2. Կատարման ժամկետը

2.1. Սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի՝ II Հավելվածի 15-րդ հոդվածով (Ընդհանուր պայմաններ) սահմանված կատարման ժամկետն սկսվում է սույն Ֆինանսավորման համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելու պահից և ավարտվում է այդ օրվանից 96 ամիս հետո:

2.2. Գործառնական իրականացման փուլի տևողությունը սահմանված է 72 ամիս:

2.3. Ավարտական փուլի տևողությունը սահմանված է 24 ամիս:

Հոդված 3. Հասցեները

Ֆինանսավորման համաձայնագրի իրականացմանը վերաբերող բոլոր հաղորդակցությունները լինեն գրավոր, պարունակեն հստակ հղում սույն Հատուկ պայմանների 1.1 հոդվածով սահմանված այս գործողությանը և ուղարկվեն հետևյալ հասցեներով՝

ա) Հանձնաժողովի կողմից՝

Տիկին Հենրիետ Գայգեր

Տնօրեն

Ժողովուրդը և խաղաղությունը

Միջազգային համագործակցություն և զարգացում՝ EuropeAid

Եվրոպական հանձնաժողով

Ռյու դե լա Լուա 41

Գրասենյակ՝ L-41 03/169

B-1049 Բրյուսել, Բելգիա

Էլ. հասցե՝ EUROPAEID-B@ee.europa.eu

բ) Գործընկերոջ կողմից՝

Պարոն Տիգրան Խաչատրյան

Տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարար

Հայաստանի Հանրապետության Կառավարություն

Մ. Մկրտչյան 5

Երևան, 0010

Հայաստանի Հանրապետություն

Հոդված 4. ԽՊԵԳ կոնտակտային մարմին

Խարդախության դեմ պայքարի եվրոպական գրասենյակի (ԽՊԵԳ) ընթացիկ գործունեությանն աջակցելու նպատակով ԽՊԵԳ-ի հետ անմիջականորեն համագործակցելու համար համապատասխան լիազորություններ ունեցող՝ Գործընկերոջ համակարգողն է՝

Հայաստանի Հանրապետության հաշվեքննիչ պալատ

Հայաստանի Հանրապետություն

Երևան 0019,

Բաղրամյան 19

Հեռ.՝ +374 10 52 33 32

Էլ. հասցե՝ intrel@armsai.am

Հոդված 5. Հավելվածները

5.1. Սույն Ֆինանսավորման համաձայնագիրը կազմված է՝

ա) սույն Հատուկ պայմաններից.

բ) I Հավելվածից՝ Տեխնիկական և վարչական դրույթներ, որոնցում

մանրամասնորեն ներկայացված են սույն գործողության նպատակները, ակնկալվող արդյունքները, աշխատանքները, բյուջեի կատարման մասով առաջադրված խնդիրների նկարագրությունը և բյուջեն.

գ) II Հավելվածից՝ Ընդհանուր պայմաններ.

5.2. Մի կողմից՝ Հավելվածների դրույթների, իսկ մյուս կողմից՝ սույն Հատուկ պայմանների դրույթների միջև հակասության դեպքում կիրառվում են սույն Հատուկ պայմանների դրույթները: Մի կողմից՝ I Հավելվածի (Տեխնիկական և վարչական դրույթներ) դրույթների և մյուս կողմից՝ II Հավելվածի (Ընդհանուր դրույթներ) դրույթների միջև հակասության դեպքում կիրառվում են II Հավելվածի դրույթները:

Հոդված 6. Ուժի մեջ մտնելը

Սույն Ֆինանսավորման համաձայնագիրն ուժի մեջ է մտնում այն օրը, երբ Հանձնաժողովը Գործընկերոջ կողմից ստանում է սույն Ֆինանսավորման համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելու համար անհրաժեշտ ներքին ընթացակարգերը Գործընկերոջ կողմից կատարելը հաստատելու մասին ծանուցում: Հանձնաժողովը Գործընկերոջը հայտնում է այդ ծանուցումն ստանալու ամսաթիվը: Սույն Ֆինանսավորման համաձայնագիրն ուժի մեջ չի մտնում, եթե մինչև 2018 թվականի դեկտեմբերի 31-ը Հանձնաժողովը նման ծանուցում չի ստանում:

Կատարված է երկու բնօրինակից. մեկ օրինակ հանձնվում է Հանձնաժողովին, մեկ օրինակ՝ Գործընկերոջը:

Գործընկերոջ կողմից՝

Հանձնաժողովի կողմից՝

[ստորագրություն]

Տիգրան Խաչատրյան

Տիկին Հենրիետ Գայգեր

Տնտեսական զարգացման և

Տնօրեն,

ներդրումների նախարարի

Ժողովուրդը և խաղաղությունը

պաշտոնակատար

Միջազգային համագործակցության և

Հայաստանի Հանրապետություն

զարգացման եվրոպական հանձնաժողով

Ամսաթիվ

Ամսաթիվ



ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Տեխնիկական և վարչական դրույթներ

1. Անվանում/հիմնական ակտ/CRIS համար	Հայաստանում միջուկային անվտանգության խթանում և սթրես-թեստերի վերաբերյալ առաջարկությունների իրագործում CRIS համարը՝ 2017/40 644 Ֆինանսավորվում է Միջուկային անվտանգության ոլորտում համագործակցության գործիքին շրջանակներում			
2. Գոտին, հոգուտ որի իրականացվում է Գործողությունը/վայրը	Արևելյան հարևանություն՝ Հայաստան Գործողությունը կատարվելու է հետևյալ վայրում՝ Հայաստան			
3. Ծրագրային փաստաթուղթ	«Միջուկային անվտանգության ոլորտում համագործակցության գործիքի Բազմամյա ինդիկատիվ ծրագրի (2014-2017) մասին» Հանձնաժողովի՝ 2014 թվականի հունիսի 13-ի կիրարկող որոշում՝ C(2014)3764 վերջնական			
4. Հիմնական բնագավառ/թեմատիկ ոլորտ	Միջուկային անվտանգություն	Զարգացման Օգնություն՝ ՉԿԱ		
5. Տրամադրվող գումարները	Ընդհանուր գնահատված արժեքը՝ 6 500 000 եվրո ԵՄ-ի կողմից տրամադրվող բյուջետային օժանդակության ընդհանուր գումարը՝ 6 500 000 եվրո			
6. Օգնության մեթոդը (մեթոդները) և իրականացման մեթոդը (մեթոդները)	Ծրագրի մեթոդները Ուղղակի կառավարում, ծառայությունների գնում և մատակարարում			
7ա) ԶԱԿ (Զարգացման աջակցության կոմիտե) ծածկագիրը (ծածկագրերը)	ԶԱԿ հիմնական ծածկագիրը՝ 23150			
բ) Մատուցման հիմնական ուղին	10000՝ Պետական հատվածի հաստատություններ			
8. Ցուցիչները (CRIS ԶԱԿ ձևից)	Ընդհանուր քաղաքականության նպատակը	Ոչ թիրախային	Կարևոր նպատակ	Հիմնական նպատակ
	Մասնակցության ակտիվացում/արդյունավետ կառավարում	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>
	Օգնություն շրջակա միջավայրին	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

	Գենդերային Հավասարություն (ներառյալ Կանանց դերը զարգացման գործում)	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
	Առևտրի զարգացում	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
	Վերարտադրողական, մայրական, նորածնային և երեխաների առողջություն	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
	Ռիոյի կոնվենցիայի ցուցիչները	Ոչ թիրախային	Կարևոր նպատակ	Հիմնական նպատակ
	Կենսաբազմազանություն	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
	Պայքար անապատացման դեմ	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
	Կլիմայական փոփոխությունների մեղմացում	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
	Կլիմայական փոփոխություններին հարմարեցում	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
9. Գլոբալ հանրային բարիքներ և մարտահրավերներ (ԳՀԲՄ) թեմատիկ լավագույն նմուշները	Առկա չեն			
ԱՄՓՈՓ ՆԿԱՐԱԳԻՐ				
<p>2014-2017 թվականների Բազմամյա ինդիկատիվ ծրագրին համապատասխան՝ Գործողության ընդհանուր նպատակն է միջուկային անվտանգության արդյունավետ մշակույթի խթանումը և միջուկային անվտանգության ու ճառագայթային պաշտպանության ամենաբարձր չափանիշների իրականացումը, ինչպես նաև միջուկային անվտանգության շարունակական բարելավումը:</p> <p>Այս բաղադրիչի հատուկ նպատակն է իրագործել Միջուկային անվտանգության կարգավորողների եվրոպական խմբի (ՄԱԿԵԽ) կողմից փորձագիտական գնահատման ենթարկված՝ Մեծամորի ատոմակայանի համար սթրես-թեստերի անցկացման վերաբերյալ առաջարկությունները:¹</p>				

1 ԻՐԱԴԻՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

1.1 Իրադրությունը բնագավառում/երկրում/տարածաշրջանում/ թեմատիկ ոլորտ

Մեծամորում գտնվող Հայկական ատոմային էլեկտրակայանը (ՀԱԷԿ) Հայաստանի Հանրապետությունում էներգիայի հիմնական աղբյուրներից մեկն է, որը գրեթե ամբողջությամբ կախման մեջ է գտնվում ներմուծվող էներգիայի առաջնային աղբյուրներից:

¹ Տե՛ս <http://www.cnsreg.eu/armenia-stress-test> և http://www.ensreg.eu/sites/default/files/vattachments/2016-07_20_4259241_armenia_stress_tests_report-_ensrcg_templatc_final.pdf

ՀԱԷԿ-ն ի սկզբանե նախագծվել է որպես երկու էներգաբլոկով գործող էլեկտրակայան, որը բաղկացած է սովետական ժամանակաշրջանում նախագծված՝ ՋՋԷՌ²/440 270 տիպի երկու էներգաբլոկից. դրանց հիմքում ընկած էր սովետական ՋՋԷՌ-440/V-230 ռեակտորների առաջին սերունդը: 1-ին էներգաբլոկը շահագործման է հանձնվել 1976 թվականին, իսկ 2-րդ էներգաբլոկը՝ 1980 թվականին: 1988 թվականին տեղի ունեցած Սպիտակի երկրաշարժից կարճ ժամանակ անց երկու էներգաբլոկի աշխատանքը դադարեցվել է: Արդյունքում 1993-1995 թվականների ընթացքում երկրում ստեղծված էներգետիկ ճգնաժամի հետևանքով ի հայտ եկած լուրջ դժվարություններից հետո 2-րդ էներգաբլոկը վերագործարկվել և վերաթողարկվել է 1995 թվականի նոյեմբերին: Այժմ շահագործվում է միայն ՀԱԷԿ-ի 2-րդ էներգաբլոկը, իսկ 1-ին էներգաբլոկի աշխատանքն ընդմիշտ դադարեցվել է:

ԵՀԳ-ի (Եվրոպական հարևանություն և գործընկերություն) գործողությունների ծրագրում³ Հայաստանը հաստատել է ՀԱԷԿ-ի աշխատանքը դադարեցնելու իր մտադրությունը: Այնուամենայնիվ, չնայած այն հանգամանքին, որ պլանավորվել էր 2-րդ էներգաբլոկի աշխատանքների վերջնական դադարեցում 2016 թվականին, Հայաստանի կառավարությունը որոշել էր, որ դրա շահագործումը կշարունակվի մինչև 2026 թվականը (սա համարժեք է շահագործման ժամկետը 10 տարով երկարաձգելուն): Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2014 թվականի որոշման համաձայն՝ մեկնարկել են ՀԱԷԿ-ի 2-րդ էներգաբլոկի շահագործման նախագծային ժամկետի երկարաձգման աշխատանքները⁴ 2-րդ էներգաբլոկի շահագործման լիցենզիայի ժամկետի երկարաձգումն ապահովելու համար:

² Ջրաջրային էներգետիկ ռեակտոր (Water-Water Power Reactor)

³ Եվրոպական հարևանության և գործընկերության գործիք, Հայաստան, 2007-2013 թվականների երկրի ռազմավարական փաստաթուղթ

⁴ Ատոմային էներգիայի միջազգային գործակալություն (ԱԷՄԳ)՝ Հայաստանի միջուկային հզորության պրոֆիլը (թարմացվել է 2016 թվականին)
<http://www-pub.iaca.org.MTCD/Publications/PDE/cnpp2016/country-profiles/Armenia/Armenia.htm>

Համապատասխան վերազինման աշխատանքները հիմնականում իրականացվելու են Ռուսաստանի ինժեներական ինստիտուտների/ընկերությունների կողմից: Գործող ծրագրի ժամանակացույցի համաձայն՝ 2017-2019 թվականներին 2-րդ էներգաբլոկի աշխատանքի խափանումը կօգտագործվի վերանորոգման աշխատանքներ կատարելու համար, ինչպիսին է էլեկտրակայանի անվտանգության համակարգի և տուրբինային տեղակայանքի արդիականացումը՝ ստեղծելով էլեկտրակայանի անվանական էլեկտրական հզորությունը 15%-ով բարձրացնելու հնարավորություն: Նոր միջուկային էներգաբլոկի վերաբերյալ Ռուսաստանի հետ Հայաստանի քննարկումներն այժմ դադարեցվել են, և որևէ ծրագիր առկա չէ:

Վերջին տարիներին, Միջուկային անվտանգության ոլորտում համագործակցության մասին գործիքի (ՄԱՀԳ) համաձայն, իրականացվել են գործողություններ, որոնք ուղղված են եղել ՀԱԷԿ-ի 2-րդ էներգաբլոկի համար ԵՄ սթրես-թեստերի իրականացման (թիրախային անվտանգության վերազնահատում) գործում Հայաստանյան միջուկային օպերատորին և Միջուկային ոլորտը կարգավորող հայաստանյան մարմնին (ՄԿՀՄ) աջակցելուն՝ ԵՄ անդամ պետություններում որպես միջուկային սթրես-թեստեր օգտագործվող՝ Միջուկային անվտանգության կարգավորողների Եվրոպական խմբի (ՄԱԿԵԽ)/Արևմտաեվրոպական երկրների միջուկային ոլորտի կարգավորող մարմինների ասոցիացիայի (ԱԵՄԿԱ) տեխնիկական մասնագրերին համապատասխան:

Չնայած վերջին 20 տարում ՀԱԷԿ-ում իրականացված անվտանգության ոլորտի մի շարք բարեփոխումներին՝ ներառյալ միջազգային դոնորների կողմից ֆինանսավորվող մի շարք ծրագրերը, Եվրոպական հանձնաժողովը կարծում է, որ այսպիսի ռեակտորը չի կարող արդիականացվել այնպես, որ ամբողջությամբ համապատասխանի միջուկային անվտանգության՝ միջազգայնորեն ընդունված չափանիշներին: Եվրոպական հանձնաժողովի⁵ դիրքորոշումն այն է, որ

⁵ ԵՄ-Հայաստան համագործակցության խորհրդի 2017 թվականի մայիսի նիստի ընթացքում

էլեկտրակայանը պետք է փակվի հնարավորինս շուտ և, հետևաբար, այն չի խրախուսում 2016 թվականից հետո ռեակտորի շահագործման ժամկետի երկարաձգմանն ուղղված ջանքերը, քանի որ դրա շահագործման իրական ժամկետը (30 տարի) լրացել է:⁶ Հետևաբար, ՀԱԷԿ-ի վաղաժամկետ փակումը և անվտանգ ապագործարկումը, ինչպես նաև այս առնչությամբ ճանապարհային քարտեզի/գործողությունների ծրագրի ընդունումը շարունակում է համարվել հիմնական նպատակ և պայման՝ ՄԱՀԳ-ին համապատասխան հետագա համագործակցության համար՝ հաշվի առնելով Հայաստանի էներգետիկ անվտանգությունը, ինչպես նաև կայուն զարգացումն ապահովելու համար էներգիայի այլընտրանքային աղբյուրների անհրաժեշտությունը: ՄԱՀԳ-ը միայն կաջակցի սթրես-թեստերի արդյունքներով պայմանավորված այն միջոցառումների իրականացմանը, որոնք ուղղակիորեն առնչվում են անվտանգությանը, այլ ոչ թե շահագործման ժամկետի երկարաձգմանը:

Այդուհանդերձ, ընդունելով այն փաստը, որ ՀԱԷԿ-ի շահագործման ժամկետի երկարաձգման գործընթացն սկսվել է և արդեն իսկ հաստատվել է, որ ՀԱԷԿ-ը գտնվում է իր 2-րդ էներգաբլոկի շահագործման ժամկետի երկարաձգման փուլում, Հանձնաժողովը շարունակում է աջակցել Հայաստանին միջուկային անվտանգությունը պահպանելու և դրա մակարդակը բարձրացնելու գործում՝ հետևյալ ընտրված ոլորտներում՝ անվտանգության մակարդակի բարձրացմանն ուղղված միջոցառումների վերանայում և լիցենզավորում, ՀԱԷԿ-ի երկարաժամկետ գործարկման կարգավորիչ վերահսկողություն, ռադիոակտիվ

նշված՝ Մեծամորում Հայկական ատոմային էլեկտրակայանի վերաբերյալ Հանձնաժողովի դիրքորոշումը. «ԵՄ-ն կրկին նշում է, որ Մեծամորի ատոմային էլեկտրակայանի (ՄԱԷԿ) արագ փակումը և ապագործարկումը շարունակում է լինել ԵՄ-ի և Եվրոպական հարևանության քաղաքականության գործողությունների ծրագրի առանցքային նպատակը: Այս էլեկտրակայանը չի կարող արդիականացվել այնպես, որ ամբողջությամբ համապատասխանի միջուկային անվտանգության՝ միջազգայնորեն ճանաչված չափանիշներին և, հետևաբար, հնարավորինս շուտ պետք է փակվի: ԵՄ-ն ողջունում է Հայաստանի՝ ԵՄ-ի կողմից աջակցվող ռիսկի և անվտանգության համապարփակ գնահատման (սթրես-թեստեր) շուրջ սերտ համագործակցությունը՝ նպատակ ունենալով ապահովելու ՄԱԷԿ-ի անվտանգ գործարկումը՝ մինչև դրա փակվելը»:

⁶ 1980 թվականին 2-րդ էներգաբլոկը միացված է եղել էներգահամակարգին, սակայն 1989 և 1995 թվականների միջև ընկած ժամանակահատվածում 6 տարուց ավելի եղել է փակված վիճակում:

թափոնների կառավարում, ապագործարկում և, որպես առավել բարձր առաջնահերթության հարց, միջուկային ոլորտը կարգավորող մարմնի՝ ՄԿԼՄ-ի և դրա ՏԱԿ-ի անկախության, հզորության և տեխնիկական կարողության մակարդակի բարձրացում: Այս ոլորտներն ընտրվել են՝ ՀԱԷԿ սթրես-թեստերի արդյունքում սահմանված՝ անվտանգության մակարդակի բարձրացման, ինչպես նաև ՀԱԷԿ-ի գործարկման պլանավորված երկարաձգման հետ կապված լիցենզավորման հետագա գործողություններում ՀԱԷԿ-ի դերին համապատասխան:

Ավելին, 2015 թվականի ապրիլին Եվրոպական հանձնաժողովը որոշել է պայմանականորեն վերականգնել ՀԱԷԿ-ի օպերատորին տրամադրվող աջակցությունը՝ ՄԱՀԳ-ին համապատասխան՝ պայմանով, որ աջակցությունը տրամադրվի ՀԱԷԿ-ի սթրես-թեստերի արդյունքների և առաջարկությունների հիման վրա: Հետևաբար, ՄԱՀԳ-ի համաձայն ՀԱԷԿ-ին հետագայում տրամադրվող ցանկացած աջակցություն կներառի միայն այն գործողությունների իրականացումը, որոնց հիմքում ընկած են սթրես-թեստերի արդյունքները, և որոնք ներառված են ԵՄ-ի փորձագետների աջակցությամբ և ՄԱԿԵԽ-ի մասնագրերին և ընթացակարգերին համապատասխան ՄԿԼՄ-ի կողմից մշակված Գործողությունների ազգային ծրագրում:

Սթրես-թեստի վերաբերյալ Հայաստանի ազգային զեկույցը Հանձնաժողով է ներկայացվել 2015 թվականի օգոստոսին. ավելի ուշ այն ուղարկվել է ՄԱԿԵԽ՝ փորձագիտական գնահատման նպատակով, որն իրականացվել է 2016 թվականի հունիսին: Ազգային զեկույցի 7-րդ գլխում (*Ընդհանուր եզրակացություն*) և 8-րդ գլխում (*Փորձագիտական գնահատման թիմի հիմնական եզրակացություններ*)⁷ ամփոփ ներկայացվում են սթրես-թեստի շրջանակներում նախատեսված անվտանգության բարելավման հնարավոր միջոցառումները: Առաջարկվող

⁷ Ազգային զեկույցը և Փորձագիտական գնահատման զեկույցը, որոնք հասանելի են ՄԱԿԵԽ-ի կայքում՝
http://www.ensreg.eu/sites/default/files/national_report_armenia.pdf
http://www.ensrcg.eu/sites/default/files/attachments/2016-07-20_4259241_armenia_stress_tests_report-ensreg_template_final.pdf

միջոցառումները ՀԱԷԿ/ՄԿՀՄ-ի կողմից ենթարկվել են վերլուծության, և սահմանվել են առաջնահերթություններ՝ հաշվի առնելով անվտանգության ապահովման տեսանկյունից տարբեր միջոցառումների կարևորությունը: Այնուհետև ՄԿՀՄ-ի Հավանությամբ հաստատվել է ՀԱԷԿ-ում իրականացվելիք անվտանգության բարձրացմանն ուղղված միջոցառումների առաջնահերթության ցանկը, և այս ցանկն ամուր հիմք է ՀԱԷԿ-ի անվտանգության բարելավմանն ուղղված հետագա միջոցառումների համար, որոնց մի մասը ֆինանսավորվելու է ՄԱՀԳ-ի ծրագրերի միջոցով: Սթրես-թեստով ի հայտ բերված խնդիրների լուծմանն ուղղված միջոցառումների առաջնահերթության ցանկը ներառում է հետևյալը.⁸

- 1) պաշտպանիչ պատյանի հերմետիկության մակարդակի բարելավում (#36)
- 2) այլընտրանքային էներգիայի ինքնուրույն մատակարարման սարքավորումների ձեռքբերում (#27)
- 3) ջրի մատակարարման ինքնուրույն այլընտրանքային միջոցների ձեռքբերում (#28)
- 4) սեյսմիկ կայունության բարձրացման ծրագրի ավարտ (#6)
- 5) երկրորդական այրման խցիկների և ջրածնի պասիվ ավտոկատալիտիկ ռեկոմբինատորների տեղադրում (#34)

ՄԱՀԳ-ի՝ A1.01/16B ծրագրի *(Աջակցություն Հայաստանի միջուկային օպերատորին)* շրջանակներում ամենամեծ առաջնահերթություն ունեցող միջոցառումների իրականացումը կմեկնարկի 2017 թվականին՝ մշակելով գնումների և իրականացման գործընթացին նպաստող տեխնիկական մասնագրեր և օժանդակ փաստաթղթեր:

2017 թվականի ՏԳԾ-ում առաջարկվող միջոցառումները վերաբերում են առանձին կարևոր միջոցառումների իրականացմանը, սթրես-թեստի հետ կապված խնդիրների լուծմանը, այսինքն՝ պաշտպանիչ պատյանի

⁸ ՀԱԷԿ-ի՝ սթրես-թեստի արդյունքներով ինքնագնահատման զեկույցին հաջորդում է թվարկումը

հերմետիկության մակարդակի բարելավում և էներգիայի ու ջրի մատակարարման այլընտրանքային միջոցների ապահովում:

1.1.1 Պեղական քաղաքականության գնահատումը և ԵՄ քաղաքականության շրջանակը

Միջուկային անվտանգության ոլորտում համագործակցության գործիքը (ՄԱՀԳ) կիրառվում է միջուկային անվտանգության նպատակով, որն ամրագրված է ԵՄ-ի զարգացման և օգնության արդյունավետության ապահովման հանձնառություններով և 2030 թվականի օրակարգով: Այն ներառում է նաև նախագահ Յունկերի 9-րդ առաջնահերթությունը (ԵՄ-ն որպես առավել ուժեղ համընդհանուր դերակատար)՝ արձագանքելով արագ ձևավորվող մարտահրավերներին և վտանգներին, սակայն ավելի մասնագիտացված քաղաքականության ոլորտում: Այն նաև մոտարկվել է Կայուն զարգացման 16-րդ նպատակի (Հզոր հաստատություններ) և ավելի քիչ չափով՝ 5-րդ նպատակի (Գենդերային Հավասարություն) հետ:

Դրանով ապահովվում է «Համայնքի կանոնագրքի (acquis communautaire)» տարածումը ամբողջ աշխարհում՝ այսպիսով մասնակցություն ունենալով ամբողջ աշխարհում միջուկային անվտանգության խթանման վերաբերյալ ԵՄ քաղաքականության իրականացման գործընթացին:

Օժանդակելով միջազգային չափանիշներին համապատասխան իրավական և կարգավորման համակարգի ձևավորմանը՝ գործընկեր երկրներում ստեղծվում է բարենպաստ գործարար միջավայր՝ հնարավորություն ստեղծելով եվրոպական ներդրումների համար, ինչի արդյունքում էլ կստեղծվեն աշխատատեղեր, և տեղի կունենա աղքատության դեմ պայքար (Կայուն զարգացման 1-ին նպատակ):

ՄԱՀԳ-ն ՄՀԶ ԳՏ-ի՝ որպես առավել ուժեղ համընդհանուր դերակատարի համար հասանելի կարևոր գործիքներից մեկն է, որի օգնությամբ տեղի է ունենում քաղաքականության վերաբերյալ երկխոսություն:

1.1.2 Շահագրգիռ կողմերի վերաբերյալ վերլուծություններ

Շահառուն Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունն է: Վերջնական օգտագործողներն են Միջուկային ոլորտը կարգավորող ազգային մարմինը (ՄԿՀՄ) և Հայաստանի ատոմային էլեկտրակայանը:

1.1.3 Աջակցության/խնդիրների վերլուծության առաջնային ոլորտները

Հանձնաժողովը մնում է այն կարծիքին, որ ՀԱԷԿ-ի ռեակտորը չի կարող արդիականացվել այնքան, որ ամբողջությամբ համապատասխանի միջուկային անվտանգության՝ միջազգայնորեն ընդունված չափանիշներին: Հանձնաժողովի դիրքորոշումն այն է, որ էլեկտրակայանը պետք է հնարավորինս շուտ փակվի: Հաշվի առնելով այս դիրքորոշումը՝ սույն Գործողությանը համապատասխան տրամադրվող աջակցությունը սահմանափակվում է միայն այն սթրես-թեստերի վերաբերյալ առաջարկությունների⁹ իրագործմամբ, որոնք անցկացվել են Հայաստանի կողմից՝ Եմ աջակցությամբ, և Միջուկային անվտանգության կարգավորողների եվրոպական խմբի (ՄԱԿԵԽ) կողմից ենթարկվել են փորձագիտական գնահատման: Առաջարկություններն ուղղված են Հայաստանի ատոմային էլեկտրակայանի (ՀԱԷԿ) միջուկային անվտանգության մակարդակի բարձրացմանը:

⁹ Փորձագիտական գնահատման զեկույցը կարելի է գտնել հետևյալ հղումով՝ http://www.enserg.eu/sites/default/files/attachmcnts/2016-07-20_4259241_armenia_stress_tests_report-enserg_template_final.pdf

2 ՌԻՍԿԵՐԸ ԵՎ ԵՆԹԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Ռիսկերը	Ռիսկի մակարդակը (Բ/Մ/Ց)	Մեղմացնող միջոցառումները
Շահառու երկրում քաղաքական և վարչական աջակցության բացակայություն:	Ց	Ծրագրի իրականացման անմիջական մշտադիտարկում և Հանձնաժողովի կողմից համապատասխան մակարդակում արդյունավետ հաղորդակցման ուղիների ստեղծում:
Առաջադրանք 1. ՀԱԷԿ-ի և ՄԿՀՄ-ի կողմից առաջարկվող տեխնոլոգիայի ուսումնասիրության և ընդունման հետ կապված ուշացումներ	Ց	Ստեղծել ՀԱԷԿ-ի փորձագետներից կազմված՝ ծրագրի իրականացման թիմ: Վստահելի և հաստատված/Հավաստագրված տեխնոլոգիաների և մեթոդների կիրառում
Առաջադրանք 2. Սարքավորումների առաքման/տեղադրման հետ կապված ուշացումներ	Ց	Վստահելի և հաստատված/Հավաստագրված սարքավորումների և մատակարարների ներգրավում
Ապագործարկման համար չի ընդունվել որևէ ճանապարհային քարտեզ/գործողությունների ծրագիր	Մ	Այդպիսի փաստաթղթի ընդունումը Հայաստանի և ԵՄ-ի միջև Ընդլայնված գործընկերության համաձայնագրի մասն է կազմում:
Ենթադրություններ		
<p>Արդյունավետ իրականացումը ենթադրում է որպես գործընկերներ ընդունված ազգային մարմինների և հաստատությունների կողմից լիարժեք աջակցություն: Բացի այդ՝ ենթադրվում է, որ գործընկերները պետք է մոբիլիզացնեն ծրագրի շրջափուլի կառավարման համար անհրաժեշտ կարողություններն ու հնարավորությունները և հասանելի դարձնեն պահանջվող մարդկային ռեսուրսները:</p> <p>Չնայած վերջին 20 տարում ՀԱԷԿ-ում իրականացված անվտանգության ոլորտի մի շարք բարեփոխումներին՝ ներառյալ միջազգային դոնորների կողմից ֆինանսավորվող ծրագրերով իրականացված մի շարք ծրագրերը, Եվրոպական հանձնաժողովը կարծում է, որ այսպիսի ռեակտորը չի կարող արդիականացվել այնպես, որ համապատասխանի միջուկային անվտանգության՝ միջազգայնորեն ընդունված չափանիշներին:</p> <p>ՀԱԷԿ-ի վաղաժամ փակման և անվտանգ ապագործարկման ճանապարհային քարտեզի/գործողությունների ծրագրի ընդունումը շարունակում է համարվել առանցքային նպատակ և հետագա համագործակցության պայման:</p>		

3 ՔԱՂԱԾ ԴԱՍԵՐ, ՓՈԽԿԱՊԱԿՑՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀԱՄԱԼԻՐ ՀԱՐՑԵՐ

3.1 Քաղած դասեր

Հայաստանում համանման գործողությունների հաջող իրականացմամբ ձեռք է բերվել մեծ փորձ: 1996 թվականից Հայաստանը համագործակցում է ԵՄ-ի հետ ԱՊՀՏԱ¹⁰ Միջուկային անվտանգության ծրագրի շրջանակներում և 2007 թվականից՝ Միջուկային անվտանգության ոլորտում համագործակցության գործիքի (ՄԱՀԳ) շրջանակներում: Իրականացված և ընթացիկ տեխնիկական համագործակցության ազգային ծրագրերի շրջանակներում Հայաստանը նաև օգտվել է Ատոմային էներգիայի միջազգային գործակալության (ԱԷՄԳ) տեխնիկական համագործակցության (ՏՀ) ծրագրերի և Եվրոպայի համար նախատեսված ՏՀ ծրագրերի շրջանակներում ՏՀ տարածաշրջանային շատ ծրագրերին մասնակցության հնարավորություններից:

Սթրես-թեստի իրագործմանն առնչվող ծրագիրը կարևոր նշանակություն ունի Հայաստանի համար, քանի որ այն օգնում է ՀԱԷԿ-ին և ՄԿՀՄ-ին ատոմակայանի անվտանգությունը գնահատելու հարցում՝ օգտագործելով հայտնի ՄԱԿԵԽ/ԱԵՄԿԱ մասնագրերը և ԵՄ անդամ պետություններում միջուկային սթրես-թեստերի համար կիրառվող մեթոդաբանությունը:

Հայաստանում ԱՊՀՏԱ/ՄԱՀԳ ծրագրերի իրականացմամբ ձեռք բերված փորձը կօգտագործվի այս գործողության ձևաչափը և իրականացման արդյունավետությունը բարելավելու համար:

Շահառուների և վերջնական օգտագործողների հետ հաղորդակցությունն ու աջակցության տրամադրումը կշարունակեն լինել հաջող իրականացման գլխավոր բաղադրիչը:

¹⁰ Անկախ պետությունների համագործակցության երկրներին տրամադրվող տեխնիկական աջակցություն

3.2 Փոխկապակցվածություն, փոխգործակցություն և դոնորների գործունեության համակարգում

Սերտ աշխատանքային հարաբերություններ կհաստատվեն Հանձնաժողովի և Արտաքին գործողությունների եվրոպական ծառայության (ԱԳԵԾ), ինչպես նաև Հայաստանում ԵՄ պատվիրակության հետ՝ գործընթացին աջակցելու նպատակով հետևողական մոտեցում ապահովելու համար՝ հաշվի առնելով վերջին զարգացումները:

ԵՄ-ի և Հայաստանի միջև համագործակցության շրջանակներում իրականացվել են մի շարք համալիր ԵՄ գործողություններ:

Անվտանգության բարձրացմանն ուղղված տարբեր ծրագրերով Միացյալ Նահանգների էներգետիկայի նախարարությունը (ՄՆ ԷՆ) նախկինում աջակցություն է ցուցաբերել ՀԱԷԿ-ին, և այս աջակցությունը կշարունակվի նաև ապագայում¹¹: Հայաստանի ատոմային էլեկտրակայանին տրամադրվող աջակցության համակարգումն ապահովվում է ԱԷՄԳ-ի համակարգող խմբի կողմից, որը պարբերաբար անցկացնում է հանդիպումներ:

3.3 Համալիր հարցեր

Ծրագրով Հայաստանում կամրապնդվի Կարգավորող մարմնի և Միջուկային օպերատորի դերը, հետևաբար՝ ընդհանուր միջուկային անվտանգությունը:

Ծրագրերի հաջող իրականացումը կնպաստի միջուկային անվտանգության ընդհանուր բարելավմանը, հետևաբար կնվազեցվի հնարավոր միջուկային վթարների հետևանքով առողջությանն ու շրջակա միջավայրին ուղղված ռիսկերը:

4 ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

¹¹ ԷՆ-ի աջակցության թիրախը հետևյալ խնդիրներն են. Մակարդակ 1 Անվտանգության Հավանակային գնահատման (ԱՀԳ) ուսումնասիրություններ՝ ծանր տարերային աղետների ազդեցությունը վերլուծելու համար. Շահագործման վթարային ընթացակարգերի ամբողջական լրակազմի մշակում. Ծանր վթարների կառավարման ուղեցույցների ամբողջական լրակազմի մշակում:

4.1 Նպատակները/արդյունքները և հնարավոր տարբերակները

Գործողության ընդհանուր նպատակն է, ՄԱՀԳ-ի 2014-2017 թվականների Բազմամյա ինդիկատիվ ծրագրին համապատասխան, միջուկային անվտանգության արդյունավետ մշակույթի խթանումը և միջուկային անվտանգության և ճառագայթային պաշտպանության ամենաբարձր չափանիշների իրականացումը, ինչպես նաև միջուկային անվտանգության շարունակական բարելավումը:

Սույն Գործողության հատուկ նպատակն է բարելավել Հայաստանի Հանրապետությունում միջուկային կայանքների անվտանգությունը՝

- անվտանգության բարելավմանն ուղղված միջոցառումների ընտրված սթրես-թեստերի իրականացման ընթացքում ԱԷԿ-ի օպերատորին աջակցելու,
- սթրես-թեստերում որպես հիմնական սահմանային պայմաններ սահմանված Էներգաբլոկի հոսանքազերծման (ԷԲՀՁ) և (կամ) Հիմնական ջերմային հոսանքի կորստի (ՀՋՀԿ) դեպքում միջուկային կամ ճառագայթային վթարների հետ կապված արտակարգ իրավիճակներում պատրաստվածության մակարդակի բարելավման հարցում Հայաստանի Հանրապետության Միջուկային ոլորտը կարգավորող մարմնին աջակցելու,
- ԷԲՀՁ և ՀՋՀԿ պայմանների դեպքում ԱԷԿ-ի հուսալիության և անվտանգության մակարդակը բարելավելու,
- ԱԷԿ-ում հնարավոր վթարների հետևանքով առողջությանը և շրջակա միջավայրին ուղղված ռիսկերը նվազեցնելու միջոցով:

Գործողության իրականացման ընթացքում հիմնական ուշադրությունն ուղղված կլինի ԵՄ-ի աշխատանքային նոու-հաուն և փորձը վերջնական օգտագործողին փոխանցելուն: Այս հատուկ ծրագիրը կենտրոնացված է սթրես-թեստերին առնչվող հետևյալ երկու բնագավառների վրա.

- ծանր վթարների հետ կապված միջոցառումներ,
- էլեկտրաէներգիայի կորստի և հիմնական ջերմային հոսանքի կորստի հետ կապված միջոցառումներ:

4.2 Հիմնական գործողությունները

Առաջադրանք 1. Աջակցություն Հայաստանի միջուկային օպերատորին. պաշտպանիչ պատյանի և բանեցված միջուկային վառելիքի պահման ավագանի հերմետիկության մակարդակի բարելավում

Պաշտպանիչ պատյանի հերմետիկության և բայպասի հետ կապված խնդիրներին հատուկ ուշադրություն են դարձրել ամբողջ աշխարհի Կարգավորող մարմինները: 1970 թվականին ՄՆ ՄԿՀ-ն հրապարակել է 10 ԴԿՕ 50-ի՝ «Ջրաջրային էներգետիկ ռեակտորների համար ռեակտորի պաշտպանիչ պատյանի արտահոսքի փորձարկում» վերտառությամբ Ժ Հավելվածը, և այդ ժամանակվանից ի վեր պահանջները մի քանի անգամ վերանայվել և հաստատվել են: 2012 թվականին ՄԷԻ-ը լույս է տեսել «10 ԴԿՕ, 50-րդ մասի Ժ Հավելվածի՝ շահագործման արդյունքների վրա հիմնված տարբերակի իրականացման ոլորտային ուղեցույցը»:

1998 թվականին հրապարակված ԱԷՄԳ-ԱԲԾ-ՋՋԷՌ-10՝ «ՋՋԷՌ-440/230 պաշտպանիչ հերմետիկ պատյանների և ՋՋԷՌ-440/213 պաշտպանիչ պատյանների հերմետիկությունը չափելու համար օգտագործվող մեթոդների վերանայում» (IAEA- EBP-WWER-10-“Review of the methods used for leak rate measurements for VVER- 440/230 confinements and VVER-440/213 containments”) վերտառությամբ աշխատության մեջ հատուկ ուշադրություն է դարձվել պաշտպանիչ պատյանի հերմետիկության հետ կապված խնդիրների վերլուծությանը: Այս հրապարակման մեջ մանրամասն ներկայացված են ՋՋԷՌ-440 պաշտպանիչ պատյանների/պաշտպանիչ հերմետիկ պատյանների փորձարկման վերլուծությունը, ինչպես նաև ներկայացված են ՋՋԷՌ-440

միջուկային օպերատորների կողմից պաշտպանիչ պատյանների/պաշտպանիչ հերմետիկ պատյանների հերմետիկության մակարդակը բարելավելուն ուղղված աշխատանքների արդյունքների վերլուծությունը:

Պաշտպանիչ հերմետիկ պատյանի հերմետիկությունը սթրես-թեստերի այն խնդիրներից մեկն է, որը բարձրացվել է սթրես-թեստերի ինքնագնահատման ազգային զեկույցում և ՀԱԷԿ-ի կողմից սահմանվել է որպես առավել բարձր առաջնահերթություն ունեցող բարելավում: Պաշտպանիչ հերմետիկ պատյանի բարելավումը տևական գործընթաց է, որի համար անհրաժեշտ է կիրառել տարբեր տեխնոլոգիաներ և նյութեր՝ դրա հերմետիկության մակարդակը բարձրացնելու համար:

ՋՋԷՌ-440/270(230)-ի բանեցված միջուկային վառելիքի պահման ավազանը (ԲՄՎՊԱ) նախատեսված է բանեցված միջուկային վառելիքը ջրաշերտի տակ պահելու համար: Այժմ ՀԱԷԿ-ի ԲՄՎՊԱ-ն հերմետիկ չէ, և ԲՄՎՊԱ-ի այս թերությունը ԲՄՎՊԱ-ի շահագործման համար վտանգավոր է: ՀԱԷԿ-ի՝ բարձր սեյսմիկ վտանգի գոտում տեղակայվածությամբ պայմանավորված՝ անհրաժեշտ է ձեռնարկել հրատապ միջոցառումներ՝ ԲՄՎՊԱ-ի հերմետիկությունը վերականգնելու համար:

Նախագծով պետք է նախատեսվի էլեկտրակայանի աշխատանքի 4 խափանում, որը կօգտագործվի պաշտպանիչ հերմետիկ պատյանի հերմետիկությունը բարելավելու համար՝ ՋՋԷՌ-440/230 մոդելներին բնորոշ հերմետիկության լավագույն ցուցանիշներին աստիճանաբար հասնելու նպատակով: Պաշտպանիչ հերմետիկ պատյանի և ԲՄՎՊԱ-ի հերմետիկության նախնական վիճակը, ինչպես նաև առանձին տեխնոլոգիաների արդյունավետությունը գնահատելու համար կիրականացվեն մի շարք փորձարկումներ (պաշտպանիչ հերմետիկ պատյանի հերմետիկության բարելավման յուրաքանչյուր շրջափուլից և ԲՄՎՊԱ-ի բարելավմանն ուղղված աշխատանքների ավարտից հետո):

ՋՋԷՌ-440/230 տիպի այլ ԱԷԿ-ների փորձը ցույց է տալիս, որ պաշտպանիչ

հերմետիկ պատյանի հերմետիկության բարելավման գործընթացը երկարատև է, որի համար, որպես կանոն, անհրաժեշտ է 5-ից 10 տարվա հետևողական աշխատանք՝ սահմանված ցուցանիշին հասնելու համար, սակայն պաշտպանիչ պատյանի հերմետիկությունն առավելագույնս բարելավվում է առաջին 3-5 շրջափուլերի արդյունքում:

ԲՄՎՊԱ-ի հերմետիկության բարելավմանն ուղղված աշխատանքները կիրականացվեն մեկ աշխատանքային շրջափուլի ընթացքում, քանի որ այս աշխատանքների իրականացումը ներառում է բանեցված միջուկային վառելիքի (ԲՄՎ) ամբողջական վերալցում ԲՄՎՊԱ 2-րդ բլոկից ԲՄՎՊԱ 1-ին բլոկ, ինչպես նաև ԲՄՎ-ի մասնակի տեղափոխում ԲՄՎ-ի չոր պահման վայրեր:

Ծրագրի իրականացումը կծառայի որպես գիտելիքի/նորու-հաուի փոխանցման գործիք, օրինակ՝ ավարտից հետո ՀԱԷԿ-ը կկարողանա շարունակել հերմետիկության բարելավման աշխատանքները՝ օգտագործելով սույն Առաջադրանքի շրջանակներում կիրառված մեթոդաբանությունը և մեթոդները:

Առաջադրանք 2. Աջակցություն Հայաստանի միջուկային ոլորտը կարգավորող մարմնին միջուկային կամ ճառագայթային վթարների հետ կապված արտակարգ իրավիճակներում պատրաստվածության մակարդակի բարելավման հարցում. ջրի և էներգիայի մատակարարման այլընտրանքային միջոցների ապահովում

Փուլ 1. Այլընտրանքային աղբյուրներից էներգիայի մատակարարման սարքավորումներ

1-րդ փուլը ներառում է ներառում է գնումներ, փորձարկում, առաքում, վերապատրաստում և աջակցության տրամադրում սարքավորումների փորձարկման և դրանք շահագործման մեջ դնելու ընթացքում, անհրաժեշտ փաստաթղթերի և աջակցության տրամադրում Շահառուին/Վերջնական օգտագործողին (ՄԿՀՄ):

Ծրագրի ընթացքում իրականացման ենթակա հիմնական գործողությունները ներառում են՝

- շահագործման կարգերի/ ձեռնարկների պատրաստում.
- սարքավորումների արտադրություն կամ գնում.
- հանձնման-ընդունման գործարանային փորձարկումներ (<ԸԳՓ).
- սարքավորումների, օժանդակ սարքերի և պահեստամասերի առաքում.
- մաքսազերծման հարցում աջակցություն.
- սարքավորումների շահագործման հետ կապված վերապատրաստման դասընթացների իրականացում.
- աջակցություն Շահագործման վայրում հանձնման-ընդունման փորձարկումներին (ՇՎՀԸՓ) և շահագործման մեջ դնելուն.
- երաշխիքի տրամադրում.
- հետվաճառքային սպասարկման ապահովում:

Համակարգի/սարքավորումների համառոտ նկարագիրը

Ներկայումս Հայաստանը չունի որևէ տեխնիկական միջոց, որը նախատեսված է միջուկային վթարային իրավիճակի արձագանքման ազգային թիմին աջակցելու և էներգաբլոկի հոսանքազերծման (ԷԲՀԶ) դեպքում էներգիայի մատակարարման այլընտրանքային աղբյուրներից էլեկտրակայանի ընտրված սպառողներին էներգիայի մատակարարումն ապահովելու համար:

Լուծման ենթակա անվտանգության խնդիրը

2-րդ առաջադրանքի 1-ին փուլում անվտանգության նպատակն է լուծել սթրես-թեստի հետ կապված խնդիրները՝ միջուկային վթարային իրավիճակի

արձագանքման ազգային թիմի համար ապահովելով սեյսմիկ և շրջակա միջավայրի անվտանգության առումով համապատասխանող սարքավորումներ, որոնք նախատեսված են էլեկտրակայանի ԷԲՀԶ-ի դեպքում այլընտրանքային աղբյուրներից էներգիայի մատակարարումն ապահովելու համար:

Փոփոխության համառոտ նկարագիրը

Փուլ 1. ԷԲՀԶ-ի դեպքում սարքավորումը կապահովի էներգիայի այլընտրանքային աղբյուրներից էներգիայի մատակարարումը էլեկտրակայանի տարբեր սպառողներին, այդ թվում՝

- անվտանգության ընտրված համակարգերին.
- Կառավարման հիմնական կենտրոնին և Արտակարգ իրավիճակների դեպքում գործարկումը դադարեցնելու վահանակին.
- անվտանգության գործառույթներ իրականացնող Հսկողության և կառավարման (ՀևԿ) համակարգերին ու բաղադրիչներին.
- ճառագայթային մոնիթորինգի համակարգերին և սարքավորումներին.
- ԱԷԿ-ի անվտանգության համար կարևոր՝ ընտրված սովորական համակարգերին.
- Կառավարման հիմնական կենտրոնի (ԿՀԿ) կենցաղային համակարգերին (ջեռուցման, օդափոխման և օդորակման (ՋՕՕ), ինչպես նաև Վթարային ֆիլտրման համակարգին (ՎՖՀ)).
- մարտկոցների լիցքավորման համակարգերին.
- վթարային լուսավորման համակարգեր:

Այլընտրանքային էներգիայի մատակարարման սարքավորումները ներառում են օժանդակ բաղադրիչներ, որոնք կապահովեն էներգիայի մատակարարման համակարգի բաղադրիչների (վթարային դիզելային

գեներատորներ, մալուխներ՝ միացնող հարմարանքներով, մալուխների ամրակցիչներ և այլն) անվտանգ պահպանումը մարտական պայմաններում՝ պաշտպանելով դրանք շրջակա միջավայրի ազդեցությունից:

Փուլ 2. Այլընտրանքային աղբյուրներից ջրի մատակարարման սարքավորումներ

2-րդ փուլը ներառում է գնումներ, փորձարկում, առաքում, վերապատրաստում և աջակցության տրամադրում սարքավորումների փորձարկման և դրանք շահագործման մեջ դնելու ընթացքում, անհրաժեշտ փաստաթղթերի և աջակցության տրամադրում Շահառուին/Վերջնական օգտագործողին (ՄԿՀՄ):

Ծրագրի ընթացքում իրականացման ենթակա հիմնական գործողությունները ներառում են՝

- շահագործման կարգերի/ ձեռնարկների պատրաստում.
- սարքավորումների արտադրություն կամ գնում.
- հանձնման-ընդունման գործարանային փորձարկումներ (<ԸԳՓ).
- սարքավորումների, օժանդակ սարքերի և պահեստամասերի առաքում.
- մաքսազերծման հարցում աջակցություն.
- սարքավորումների շահագործման հետ կապված վերապատրաստման դասընթացների իրականացում.
- աջակցություն Շահագործման վայրում հանձնման-ընդունման փորձարկումներին (ՇՎՀԸՓ) և շահագործման մեջ դնելուն.
- երաշխիքի տրամադրում.
- հետվաճառքային սպասարկման ապահովում:

Փոփոխման ենթակա համակարգի/սարքավորումների համառոտ նկարագիրը

Ներկայումս Հայաստանը չունի որևէ տեխնիկական միջոց, որը նախատեսված է միջուկային վթարային իրավիճակի արձագանքման ազգային թիմին աջակցելու և ատոմային էլեկտրակայանի ընտրված սպառողներին այլընտրանքային աղբյուրներից ջրի մատակարարումն ապահովելու համար:

Լուծման ենթակա անվտանգության խնդիրը

2-րդ առաջադրանքի 1-ին փուլում անվտանգության նպատակն է լուծել սթրես-թեստի հետ կապված խնդիրները՝ միջուկային վթարային իրավիճակի արձագանքման ազգային թիմի համար ապահովելով սեյսմիկ և շրջակա միջավայրի անվտանգության առումով համապատասխանող սարքավորումներ, որոնք նախատեսված են ՀՋՀԿ-ի դեպքում այլընտրանքային աղբյուրներից ջրի մատակարարումն ապահովելու համար:

Փոփոխության համառոտ նկարագիրը

Փուլ 2. ՀՋՀԿ-ի դեպքում սարքավորումը կապահովի ջրի այլընտրանքային աղբյուրներից ջրի մատակարարումը էլեկտրակայանի տարբեր սպառողներին, այդ թվում՝

- շոգեգեներատորներին.
- բանեցված միջուկային վառելիքի պահման ավազանին.
- ապահանքայնացված ջրի պահման բաքերին.
- հիմնական ջրօգտագործողներին տեխնիկական ջրով ապահովման համակարգի ջրցան ավազանին:

4.3 Միջամտության հիմնավորումը

Գործողության շրջանակներում առաջադրանքների նպատակն է Հայաստանի միջուկային ոլորտը կարգավորող մարմնին և միջուկային օպերատորին աջակցություն տրամադրելը՝ միջուկային անվտանգությունը խթանելու և, մասնավորապես, սթրես-թեստերի ավարտից հետո սահմանված անվտանգության բարձրացմանն ուղղված միջոցառումների իրականացման ընթացքում օգնություն ցուցաբերելու համար:

ՀԱԷԿ-ի 2-րդ էներգաբլոկի սթրես-թեստերն իրականացվել են ՄԱԿԵԽ/ԱԵՄԿԱ տեխնիկական մասնագրերին համապատասխան: Սթրես-թեստերի վերաբերյալ Հայաստանի ազգային զեկույցը կազմվել է ՄԿՀՄ-ի կողմից 2015 թվականին: 2016 թվականին այս զեկույցը նույնպես ենթարկվել է փորձագիտական գնահատման ՄԱԿԵԽ-ի կողմից նշանակված ԵՄ փորձագետների կողմից: Ազգային զեկույցում ամփոփվում են սթրես-թեստի ընթացքում հայտնաբերված՝ անվտանգության բարելավմանն ուղղված հնարավոր միջոցառումները հետևյալ հինգ խմբերով՝

- երկրաշարժի դեպքում միջոցառումներ.
- ջրհեղեղի դեպքում միջոցառումներ.
- ծայրահեղ օդերևութաբանական պայմանների հետ կապված միջոցառումներ.
- էլեկտրաէներգիայի կորստի և հիմնական ջերմային հոսանքի կորստի հետ կապված միջոցառումներ.
- ծանր վթարների հետ կապված միջոցառումներ:

Գործողության իրականացումն ուղղված է սթրես-թեստի որոշակի խնդիրների լուծմանը և կհանգեցնի ՀԱԷԿ-ի անվտանգության մակարդակի բարելավմանը:

Գործողության շրջանակներում ընդհանուր մոտեցումը Միջուկային ոլորտը կարգավորող մարմնի ու Միջուկային օպերատորի դերի և հնարավորությունների

ամրապնդումն է՝ միջուկային անվտանգությունը խթանելուն ուղղված ընդհանուր նպատակին հասնելու նպատակով:

Գործողությունը կիրականացվի ԵՄ փորձագետների և կատարողների կողմից, որոնք նոու-հաուն կփոխանցեն Շահառու երկրին:

5 ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄԸ

5.1. Ֆինանսավորման համաձայնագիր

Սույն Գործողությունն իրականացնելու համար գործընկեր երկրի հետ պետք է կնքել ֆինանսավորման համաձայնագիր, որը նշված է թիվ 966/2012 Կանոնակարգի (ԵՄ, Եվրատոմ) 184-րդ հոդվածի 2-րդ կետի «բ» ենթակետում:

5.2 Ինդիկատիվ իրականացման ժամկետ

Սույն Գործողության աշխատանքների իրականացման ինդիկատիվ ժամկետը, որի ընթացքում կիրականացվեն 4.1 բաժնում նկարագրված գործողությունները, ինչպես նաև կիրականացվեն համապատասխան պայմանագրերն ու համաձայնագրերը, կազմում է 96 ամիս, որը հաշվարկվում է Գործողության ֆինանսավորման համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո:

Իրականացման ժամկետի երկարաձգումը կարող է համաձայնեցվել Հանձնաժողովի լիազոր պաշտոնյայի կողմից՝ սույն որոշումը և համապատասխան պայմանագրերն ու համաձայնագրերը փոփոխելու միջոցով. սույն որոշման մեջ կատարվող այդպիսի փոփոխությունները համարվում են տեխնիկական փոփոխություններ՝ թիվ 236/2014 կանոնակարգի (ԵՄ) 2-րդ հոդվածի 3-րդ մասի «գ» ենթակետին համապատասխան:

5.3 Գործողության իրականացման մեթոդները՝ ծրագրի ձևաչափին համապատասխան

Առարկան՝ ընդհանուր ձևակերպումներով (հնարավորության դեպքում)	Տեսակը (աշխատանքներ, մատակարարումներ, ծառայություններ)	Պայմանագրերի նախանշված թիվը	Ընթացակարգի մեկնարկի նախանշված եռամսյակը
Հայաստանում սթրես-թեստերի վերաբերյալ առաջարկությունների իրագործում.	Ծառայություններ և մատակարարումներ	3	Q3/2018

5.4 Գնումների և դրամաշնորհների՝ աշխարհագրական առումով համապատասխանության շրջանակ

Աշխարհագրական համապատասխանությունը հիմնադրման վայրի առումով գնման և դրամաշնորհի տրամադրման ընթացակարգերին մասնակցելու համար ու հիմնական ակտով սահմանված և համապատասխան պայմանագրային փաստաթղթերում նշված կարգով մատակարարվող ապրանքների ծագման առումով կիրառելի է:

Հանձնաժողովի լիազոր պատասխանատու պաշտոնյան կարող է ընդլայնել աշխարհագրական առումով համապատասխանության շրջանակը՝ թիվ 236/2014 (ԵՄ) կանոնակարգի 9-րդ հոդվածի 2-րդ կետի «բ» ենթակետի համաձայն՝ շահագրգիռ երկրների շուկաներում ապրանքների և ծառայությունների հրատապ անհրաժեշտությունից կամ անհասանելիությունից ելնելով, կամ պատշաճ կերպով հիմնավորված այլ դեպքերում, երբ անհնարին է դառնում կամ չափազանց դժվարանում է սույն գործողության իրականացումը:

5.5 Նախանշված բյուջե

	ԵՄ օժանդակություն (գումարը՝ եվրոյով)	Երրորդ կողմին ինդիկատիվ օժանդակություն՝ սահմանված փոխարժեքով (եվրոյով)
Հայաստանում սթրես-թեստերի վերաբերյալ առաջարկությունների իրագործում.		
Առաջադրանք 1. Պաշտպանիչ պատյանի և բանեցված միջուկային վառելիքի պահման ավազանի հերմետիկության բարելավում	4 000 000	Առկա չեն
Առաջադրանք 2. Ջրի և էներգիայի մատակարարման այլընտրանքային միջոցների ապահովում	2 500 000	Առկա չեն
Ընդամենը	6 500 000	Առկա չեն

5.6 Կազմակերպական կառուցվածք և պարտավորություններ

Հանձնաժողովի գլխամասային գրասենյակը պատասխանատվություն է կրում՝ սույն Գործողության իրականացման համար ծառայությունների մատուցման մեկ պայմանագիր և մատակարարման երկու պայմանագիր կնքելով:

5.7 Կատարողականի մոնիթորինգ և հաշվետվություն

Սույն գործողության ամենօրյա տեխնիկական և ֆինանսական մոնիթորինգը շարունակական գործընթաց կլինի և կկազմի իրականացնող գործընկերոջ պարտավորությունների մի մասը: Այս նպատակով իրականացնող գործընկերը գործողության համար սահմանում է ներքին, տեխնիկական և ֆինանսական մշտական մոնիթորինգի համակարգ և կազմում առաջընթացի վերաբերյալ պարբերական (առնվազն տարեկան) և վերջնական հաշվետվություններ: Յուրաքանչյուր հաշվետվություն տրամադրում է ճշգրիտ նկարագրություն՝ գործողության իրականացման, ի հայտ եկած դժվարությունների, կատարված փոփոխությունների, ինչպես նաև գործողության՝ գրանցված արդյունքների (արդյունքների և ուղղակի արդյունքների)՝ համապատասխան ցուցանիշներով

չափված աստիճանի վերաբերյալ՝ որպես հղում օգտագործելով տրամաբանական կառուցվածքի մատրիցան (որպես ծրագրի միջոց) կամ արդյունքների ցուցանիշների ցանկը (բյուջետային աջակցության համար): Հաշվետվությունը կազմվում է այնպես, որ հնարավոր լինի իրականացնել գործողության համար նախատեսված և կիրառված միջոցների ու բյուջետային տվյալների մոնիթորինգ: Նկարագրական և ֆինանսական վերջնական հաշվետվությունը կընդգրկի գործողության իրականացման ամբողջ ժամանակահատվածը:

Հանձնաժողովը կարող է իրականացնել ծրագրի մոնիթորինգի լրացուցիչ այցեր և՛ իր սեփական անձնակազմի, և՛ մոնիթորինգի անկախ վերանայումների համար անմիջականորեն Հանձնաժողովի կողմից աշխատանքի ընդունված (կամ այդպիսի վերանայումներ իրականացնելու համար Հանձնաժողովի կողմից վարձված պատասխանատու գործակալի կողմից աշխատանքի ընդունված) անկախ խորհրդատուների միջոցով:

5.8 Գնահատում

Հաշվի առնելով գործողության բնույթը՝ սույն գործողության համար փաստացի գնահատում չի իրականացվի:

Եթե գնահատում չի նախատեսվում, ապա Գործողության իրականացման ընթացքում Հանձնաժողովը կարող է, սեփական որոշմամբ կամ գործընկերոջ նախաձեռնությամբ, պատշաճ հիմքերի առկայության դեպքում, ընդունել այդպիսի գնահատում ձեռնարկելու որոշում:

Գնահատման վերաբերյալ հաշվետվությունները տրամադրվում են գործընկեր երկրին և մյուս հիմնական շահագրգիռ կողմերին: Իրականացնող գործընկերը և Հանձնաժողովը վերլուծում են գնահատման եզրակացություններն ու առաջարկությունները և, անհրաժեշտության դեպքում, գործընկեր երկրի հետ համաձայնությամբ, համատեղ որոշում են կայացնում հետագա գործողությունների և ցանկացած անհրաժեշտ փոփոխության, այդ թվում՝ ծրագրի

ուղղվածության վերափոխման վերաբերյալ, եթե այդ մասին նշվում է:

Գնահատման ֆինանսավորումն իրականացվում է ֆինանսավորման մասին որոշում ներառող մեկ այլ միջոցառմամբ:

5.9 Աուդիտ

Հանձնաժողովը, չխախտելով սույն Գործողության իրականացման նպատակով կնքված պայմանագրերով կիրառելի պարտավորությունները, ռիսկերի գնահատման արդյունքների հիման վրա կարող է, մեկ կամ մի քանի պայմանագրերի կամ համաձայնագրերի մասով, պայմանագիր կնքել անկախ աուդիտներ կամ ծախսերի ստուգումների հանձնարարություններ իրականացնելու նպատակով:

Աուդիտի ֆինանսավորումն իրականացվում է ֆինանսավորման մասին որոշում ներառող մեկ այլ միջոցառմամբ:

5.10 Հաղորդակցում և տեսանելիություն

ԵՄ-ի հետ հաղորդակցումն ու տեսանելիությունն իրավական պարտավորություն է ԵՄ-ի կողմից ֆինանսավորվող բոլոր արտաքին գործողությունների դեպքում:

Սույն Գործողությունը ներառում է հաղորդակցման և տեսանելիության միջոցառումներ, որոնք հիմնված են Գործողության հաղորդակցման և տեսանելիության հատուկ ծրագրի վրա, որը պետք է մշակվի իրականացման սկզբում:

Հաղորդակցման և տեսանելիության իրավական պարտավորությունների առումով միջոցառումներն իրականացվում են Հանձնաժողովի, գործընկեր երկրի, կատարողների, դրամաշնորհի շահառուների և (կամ) այլ լիազորված անձանց կողմից: Համապատասխան պայմանագրային պարտավորությունները պետք է

համապատասխանաբար ներառված լինեն ֆինանսավորման համաձայնագրում, գնումների և դրամաշնորհների պայմանագրերում, ինչպես նաև լիազորությունների փոխանցման մասին համաձայնագրերում:

Եվրոպական Միության արտաքին գործողությունների համար նախատեսված «Հաղորդակցում և տեսանելիություն» ձեռնարկն օգտագործվում է Գործողության՝ Հաղորդակցման և տեսանելիության ծրագիրն ու համապատասխան պայմանագրային պարտավորությունները սահմանելու համար:

ԱՌԴԻՐ. ՏՐԱՄԱԲԱՆԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ ՄԱՏՐԻՑԱ (ՈՐՊԵՍ ԾՐԱԳՐԻ ՄԻՋՈՑ)

Տրամաբանական կառուցվածքի մատրիցայում ներառված գործողությունները, ակնկալվող արդյունքներն ու բոլոր ցուցանիշները, թիրախներն ու ելակետային ցուցանիշները կողմնորոշիչ են և կարող են թարմացվել գործողության իրականացման ընթացքում՝ առանց ֆինանսավորման որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու: Այն դեպքում, երբ ձևավորման փուլում հնարավոր չէ որոշել գործողության վերջնարդյունքները, պետք է ներկայացնել միջանկյալ արդյունքները և ընդհանուր ծրագրի ու դրա բաղադրիչների իրականացման մեկնարկային փուլում սահմանված վերջնարդյունքները: Տրամաբանական կառուցվածքի մատրիցան կենթարկվի փոփոխությունների գործողության իրականացման ամբողջ ընթացքում. կավելացվեն նոր տողեր, ինչպես նաև սյունակներ՝ վերջնարդյունքի միջանկյալ թիրախների (ուղենիշների) և արդյունքի ցուցանիշների համար՝ անհրաժեշտության դեպքում մոնիթորինգի և հաշվետվության նպատակով: Հաշվի առեք նաև այն, որ ցուցանիշները անհրաժեշտության դեպքում պետք է տարբերակել ըստ խմբերի:

	Արդյունքների շղթա	Ցուցանիշներ	Ելակետեր (այդ թվում՝ բազային տարին)	Թիրախներ (այդ թվում՝ բազային տարին)	Ստուգման աղբյուրներ և միջոցներ	Ենթադրություններ
Ընդհանուր նպատակը. Արդյունքը	Միջուկային անվտանգության արդյունավետ մշակույթ, միջուկային անվտանգության և ճառագայթային պաշտպանության բարձր չափանիշների կիրառում և միջուկային անվտանգության շարունակական բարելավում	Միջուկային անվտանգության բարելավման նպատակով (իրականացում/ շահագործման վայրում փորձարկում/գործարկում) ՄԱՀԳ-ի ծրագրի առանձին արդյունքների կիրառման ընթացքը:	Մինչև 2017 թվականը միջուկային անվտանգության արդիականացման աշխատանքները գտնվում են նախապատրաստական փուլում:	Միջուկային անվտանգության արդիականացման աշխատանքների իրականացումը մինչև 2020 թվականը	Ծրագրի իրականացման վերաբերյալ հաշվետվություն և մոնիթորինգ	ՄՀԱՄ-ի և ՀԱԷԿ-ի լիարժեք նվիրվածությունը ծրագրով սահմանված բոլոր գործողությունների կատարման գործընթացին:
Միջուկային անվտանգության խթանում. Հայաստանում սթրես-թեստերի վերաբերյալ առաջարկությունների իրագործում						
Կոնկրետ նպատակը (նպատակները). Արդյունքը (արդյունքները)	Ա. Հայաստանի Միջուկային ոլորտը կարգավորող մարմնի և Միջուկային օպերատորի հզորացում՝ ԵՄ առաջադեմ փորձառությունը (նոու-հաուն) և միջազգային լավագույն փորձը փոխանցելու միջոցով	Ա.1. Արտահոսքը կանխելու նպատակով վթարների կառավարման վերաբերյալ առաջարկությունների և ԷԲՀԶ/ՀԶՀԿ-ի դեպքում այլընտրանքային աղբյուրներից էներգիայի (ջրի) մատակարարման վերաբերյալ առաջարկությունների իրականացման ընթացքը	Ա.1. Հաշվի չի առնվել կամ մասամբ է հաշվի առնվել	Ա.1. Հաշվի է առնվել և դասեր են քաղվել, ինչպես նաև արտացոլվել է վերջնական հաշվետվության մեջ	Ա.1. Ծրագրի վերաբերյալ վերջնական հաշվետվությունը/ գնահատումները	ՀԱԷԿ-ի վաղաժամկետ փակումը և անվտանգ ապագործարկումը, ինչպես նաև ճանապարհային քարտեզի (գործողությունների ծրագրի) ընդունումը շարունակում է համարվել հիմնական նպատակ և պայման

Վերջնարդյունքները	<p>Ա.1 Պաշտպանիչ պատյանի և բանեցված միջուկային վառելիքի պահման ավազանի (ԲՄՎՊԱ) հերմետիկության մակարդակի բարելավմանն ուղղված միջոցառումների իրականացում</p>	<p>Ա.1.1 Պաշտպանիչ պատյանի հերմետիկության չափման մակարդակը</p>	<p>Ա.1.1 750% ծավալով/օրական (պաշտպանիչ պատյանի հերմետիկությունը 2017 թվականին)</p>	<p>Ա.1.1 ավելի քիչ, քան օրական 100% ծավալով (պաշտպանիչ պատյանի հերմետիկությունը՝ նախատեսված 2021 թվականի համար)</p>	<p>Ա.1.1 Պաշտպանիչ պատյանի ամբողջական հերմետիկության թեստերի վերաբերյալ զեկույցներ</p>	<p>Չնայած վերջին 20 տարիներին ՀԱԷԿ-ում իրականացված անվտանգության ոլորտի մի շարք բարեփոխումներին՝ ներառյալ միջազգային դոնորների կողմից ֆինանսավորվող ծրագրերով իրականացված մի շարք ծրագրերը, Եվրոպական հանձնաժողովը կարծում է, որ այսպիսի ռեակտորը չի կարող արդիականացվել այնպես, որ ամբողջությամբ համապատասխանի միջուկային անվտանգության՝ միջազգայնորեն ընդունված չափանիշներին: ՀԱԷԿ-ի վաղաժամկետ փակումը և անվտանգ</p>
	<p>Ա.2 Արտակարգ իրավիճակներում ջրի և էներգիայի մատակարարման այլընտրանքային միջոցների ապահովում</p>	<p>Ա. 1.2 ԲՄՎՊԱ-ի հերմետիկության մակարդակի ստուգումների մակարդակը</p> <p>Ա. 1.3 Պաշտպանիչ պատյանի և ԲՄՎՊԱ-ի ամրացման տեխնիկաներ կիրառելու համար վերապատրաստված աշխատողների թիվը</p> <p>Ա.2.1 Առաքված և փորձարկված սարքավորումները</p>	<p>Ա.1.2 ԲՄՎՊԱ-ն հերմետիկ չէ (2018 թվականին)</p> <p>Ա.1.3 Պետք է սահմանվի մեկնարկային փուլում</p> <p>Ա.2.1 Առկա չեն (2018 թվականին)</p>	<p>Ա.1.2 ԲՄՎՊԱ-ում որևէ արտահոսք տեղի չի ունենում (նախատեսված 2022 թվականի համար)</p> <p>Ա.1.3 Պետք է սահմանվի մեկնարկային փուլում</p> <p>Ա.2.1 Սարքավորումների երկու լրակազմ (նախատեսված 2021 թվականի համար)</p>	<p>Ա.1.2 ԲՄՎՊԱ-ի հերմետիկության մակարդակի ստուգման վերաբերյալ զեկույցներ</p> <p>Ա.1.3 Անձնակազմի վերապատրաստման ծրագրեր և վերապատրաստման Հավաստագրեր</p> <p>Ա.2.1 ՀԸԳՓ-ի և ՇՎՀԸՓ-ի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվել են</p>	

		<p>Ա.2.2 Նախնական հանձնման-ընդունման ակտի (ՆՀԸԱ)/Վերջնական հանձնման-ընդունման ակտի (ՎՀԸԱ)/ ՇՎՀԸՓ-ի արձանագրություններ</p> <p>Ա.2.3. Վերապատրաստման միջոցառումներ</p>	<p>Ա.2.2 Առկա չեն (2018 թվականին)</p> <p>Ա.2.3. Առկա չեն (2018 թվականին)</p>	<p>Ա.2.2 Արձանագրությունների երկու փաթեթ (նախատեսված 2021 թվականի համար)</p> <p>Ա.2.3. Պետք է սահմանվի մեկնարկային փուլում</p>	<p>Ա.2.2 ՆՀԸԱ/ՀԸՎԱ/ ՇՎՀԸՓ արձանագրությունները ստորագրվել են</p> <p>Ա.2.3. Անձնակազմի վերապատրաստման ծրագրեր և տրված Հավաստագրեր</p>	<p>ապագործարկումը, ինչպես նաև այս առնչությամբ ճանապարհային քարտեզի/ գործողությունների ծրագրի ընդունումը շարունակում է համարվել ՄԱՀԳ-ի համաձայն հետագա համագործակցության հիմնական նպատակ և պայման</p>
--	--	--	--	--	---	--

Հապավումների ցանկը

ՀԱԷԿ	Հայկական ատոմային էլեկտրակայան
ՄԿՀՄ	Միջուկային ոլորտը կարգավորող հայաստանյան մարմին
ԴԿՕ	Դաշնային կանոնակարգերի օրենսգիրք
ՄՀՁ ԳՏ	Միջազգային համագործակցության և զարգացման հարցերով գլխավոր տնօրինություն
ՎՖՀ	Վթարային ֆիլտրման համակարգ
ԵՀԳ	Եվրոպական հարևանություն և գործընկերություն
ԱԳԵԾ	Արտաքին գործողությունների եվրոպական ծառայություն
ՄԱԿԵԽ	Միջուկային անվտանգության կարգավորողների եվրոպական խումբ
ՎՀԸԱ	Վերջնական հանձնման-ընդունման ակտ
ՀԸԳՓ	Հանձնման-ընդունման գործարանային փորձարկումներ
ՀևԿ	Հսկողություն և կառավարում
ԱԷՄԳ	Ատոմային էներգիայի միջազգային գործակալություն
ՄԱՀԳ	Միջուկային անվտանգության ոլորտում համագործակցության գործիք
ՀՋՀԿ	Հիմնական ջերմային հոսանքի կորուստ
ՄԷԻ	Միջուկային էներգետիկայի ինստիտուտ
ՆՀԸԱ	Նախնական հանձնման-ընդունման ակտ
ԷԲՀՁ	Էներգաբլոկի հոսանքազերծում
ՇՎՀԸՓ	Շահագործման վայրում հանձնման-ընդունման փորձարկումներ
ԲՄՎՊԱ	Բանեցված միջուկային վառելիքի պահման ավազան
ԲՄՎ	Բանեցված միջուկային վառելիք
ԱՊՀՏԱ	Անկախ պետությունների համագործակցության երկրներին տրամադրվող տեխնիկական աջակցություն
ՏԱԿ	Տեխնիկական աջակցություն տրամադրող կազմակերպություն
ՄՆ ԷՆ	Միացյալ Նահանգների էներգետիկայի նախարարություն
ՄՆՄԿՀ	Միացյալ Նահանգների միջուկային ոլորտը կարգավորող հանձնաժողով
ԱԵՄԿԱ	Արևմտաեվրոպական միջուկային ոլորտը կարգավորողների ասոցացիա
ՋՋԷԻ	Ջրաջրային էներգետիկ ռեակտոր (Water-Water Power Reactor)

ՀԱՎԵԼՎԱԾ II. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Բովանդակություն

ՀԱՎԵԼՎԱԾ II. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.....	1
Բովանդակություն.....	1
Մաս 1. Դրույթներ, որոնք կիրառելի են այն գործողությունների նկատմամբ, որոնց դեպքում Գործընկերը պատվիրատուն է.....	4
Հոդված 1. Ընդհանուր սկզբունքները.....	4
Հոդված 2. Գործընկերոջ կողմից պայմանագրերը և համաձայնագրերը ստորագրելու վերջնաժամկետը	12
Հոդված 3. Բացառումը և վարչական պատասխանատվության միջոցները	14
Հոդված 4. Մասնակի պատվիրակումը.....	18
Հոդված 5. Ծրագրի նախահաշվի կանխավճարային բաղադրիչը.....	23
Հոդված 6. Գործընկերոջ կողմից կառավարվող ակտիվների համախումբը.....	28
Հոդված 7. Գործընկերոջ կողմից գնումների և դրամաշնորհի պայմանագրերի վերաբերյալ տեղեկությունների հրապարակումը.....	29
Հոդված 8. Ֆինանսական միջոցների գանձումը.....	31
Հոդված 9. Գնումների և դրամաշնորհի պայմանագրերի համաձայն ներկայացվող ֆինանսական պահանջները	33
Հոդված 10. Գերաձախսերը և դրանց ֆինանսավորման եղանակները ..	33
Մաս 2. Բյուջետային աջակցության նկատմամբ կիրառվող դրույթներ	34
Հոդված 11. Քաղաքականության մշակման հարցերով երկխոսությունը.	34

Հոդված 12. Պայմանների համապատասխանության ստուգումը և հատկացումները.....	35
Հոդված 13. Բյուջետային աջակցության թափանցիկությունը	35
Հոդված 14. Բյուջետային աջակցության գանձումը.....	36
Մաս 3. Սույն գործողության նկատմամբ ամբողջությամբ՝ կառավարման ձևից անկախ կիրառելի դրույթներ.....	36
Հոդված 15. Կատարման ժամկետը և պայմանագիր կնքելու վերջնաժամկետը	36
Հոդված 16. Հանձնաժողովի, Խարդախության դեմ պայքարի եվրոպական գրասենյակի (ԽՊԵԳ) և Աուդիտորների եվրոպական դատարանի կողմից իրականացվող վերահսկողությունն ու ստուգումները	38
Հոդված 17. Գործընկերոջ խնդիրները՝ օրինախախտումների, Խարդախության և կոռուպցիայի դեմ պայքարում	39
Հոդված 18. Վճարումների կասեցումը.....	41
Հոդված 19. Հանձնաժողովի կողմից գանձված ֆինանսական միջոցների հատկացումը գործողությանը.....	43
Հոդված 20. Հիմնադրման և բնակության իրավունքը.....	43
Հոդված 21. Հարկային և մաքսային դրույթներն ու արտարժույթի փոխանակման կարգավորումը.....	44
Հոդված 22. Գաղտնիությունը.....	45
Հոդված 23. Ուսումնասիրությունների օգտագործումը	45
Հոդված 24. Գործընկերոջ և Հանձնաժողովի միջև խորհրդակցությունը	46

Հոդված 25. Սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի փոփոխումը	46
Հոդված 26. Սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի գործողության կասեցումը	48
Հոդված 27. Սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի գործողության դադարեցումը	50
Հոդված 28. Վեճերի կարգավորումը	51

Մաս 1. Դրույթներ, որոնք կիրառելի են այն գործողությունների նկատմամբ, որոնց դեպքում Գործընկերը պատվիրատուն է

Հոդված 1. Ընդհանուր սկզբունքները

1.1 1-ին մասի նպատակն է սահմանել Գործընկերոջ կողմից իրագործման ենթակա առաջադրանքները՝ անուղղակի կառավարման մասով, ինչպես նկարագրված է I Հավելվածում (Տեխնիկական և վարչական դրույթներ), և սահմանել Գործընկերոջ և Հանձնաժողովի իրավունքներն ու պարտավորությունները՝ այդ առաջադրանքներն իրագործելիս:

1-ին մասը վերաբերում է այն առաջադրանքներին, որոնք առնչվում են ԵՄ օժանդակությանը՝ առանձին կամ Գործընկերոջ կամ երրորդ կողմի ֆինանսական միջոցների հետ զուգակցված, եթե այդպիսի միջոցները ներդրվում են համաֆինանսավորման շրջանակներում, այն է՝ համախմբվում են:

Այդ առաջադրանքները ներառում են գնումների, դրամաշնորհների պայմանագրերի և օժանդակության համաձայնագրերի շնորհման ընթացակարգերի իրականացում որպես պատվիրատու հանդես եկող Գործընկերոջ կողմից, ինչպես նաև դրա արդյունքում գնումների, դրամաշնորհների տրամադրման պայմանագրերի և օժանդակության համաձայնագրերի շնորհումը, ստորագրումը և կատարումը: Սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի առաջին մասի նպատակներից ելնելով՝ դրամաշնորհների տրամադրման պայմանագրերին արված ցանկացած հղում վերաբերում է նաև օժանդակության համաձայնագրին, և դրամաշնորհի շահառուներին արված ցանկացած հղում վերաբերում է նաև այն կազմակերպություններին, որոնք ստորագրել են օժանդակության համաձայնագրերը:

Որոշակի առաջադրանքների կատարման համար Գործընկերոջ կառավարությանը կամ վարչական կառուցվածքին առնչվող և I Հավելվածում (Տեխնիկական և վարչական դրույթներ) նշված մարմինների նշանակումը չի

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

որակվում որպես ենթապատվիրակում: Նման մարմինները պետք է հարգեն որպես պատվիրատու հանդես եկող Գործընկերոջ համար 1-ին մասում սահմանված իրավունքներն ու պարտավորությունները, մինչդեռ միաժամանակ Գործընկերն ամբողջությամբ պատասխանատու է սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրով սահմանված պարտավորությունների կատարման համար: Ֆինանսավորման համաձայնագրում Գործընկերոջը կատարված հղումները նաև վերաբերում են այդ մարմիններին:

Որպես պատվիրատու, Գործընկերը գործում է մասնակի պատվիրակման շրջանակներում, բացառությամբ այն դեպքի, երբ այն գործում է Ծրագրի նախահաշվի կանխավճարային բաղադրիչի կամ Գործընկերոջ կողմից կառավարվող ակտիվների համախմբի շրջանակներում:

- Մասնակի պատվիրակման դեպքում Գործընկերը հանդես է գալիս որպես պատվիրատու՝ գնումների պայմանագրերի, դրամաշնորհի պայմանագրերի համար, մինչդեռ Հանձնաժողովը նախապես վերահսկում է պայմանագրերի շնորհման բոլոր ընթացակարգերը և կատարում է բոլոր հարակից վճարումները կատարողներին և դրամաշնորհի շահառուներին.
- Ծրագրի նախահաշվի կանխավճարային բաղադրիչի շրջանակներում Գործընկերը հանդես է գալիս որպես պատվիրատու՝ գնումների ու դրամաշնորհի պայմանագրերի համար, մինչդեռ այն որոշված սահմաններում կարող է իրականացնել գնումների և դրամաշնորհի տրամադրման ընթացակարգեր՝ Հանձնաժողովի սահմանափակ նախնական հսկողությամբ կամ առանց դրա, և կատարել վճարումներ կատարողներին և դրամաշնորհի շահառուներին, ինչպես նաև վճարումներ անմիջական աշխատանքի համատեքստում:
- Գործընկերոջ կողմից կառավարվող ակտիվների համախմբի շրջանակներում Գործընկերը հանդես է գալիս որպես պատվիրատու՝ գնումների ու դրամաշնորհի պայմանագրերի համար, մինչդեռ

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

Հանձնաժողովը չի իրականացնում պայմանագրերի շնորհման որևէ ընթացակարգի նախնական հսկողություն, իսկ Գործընկերը կատարում է բոլոր հարակից վճարումները կատարողներին և դրամաշնորհի շահառուներին:

Եթե Գործընկերը ԱԿԽ երկրների խմբից է, և գործողությունը ֆինանսավորվում է ԶԵՀ-ի կողմից՝ Հատուկ պայմանների 1.1 հոդվածի համաձայն, ապա իրագործման ենթակա առաջադրանքները 35(1) հոդվածի 6-րդ ենթապարբերության «գ»-«ժա» կետերում և ԱԿԽ-ԵՀ գործընկերության համաձայնագրի IV Հավելվածի 35(2) հոդվածում թվարկվածներն են:

Եթե Գործընկերը ԱԵՏ (Անդրծովյան երկրներ և տարածքներ) պետություն է, և գործողությունը ֆինանսավորվում է ԶԵՀ-ի կողմից՝ Հատուկ պայմանների 1.1 հոդվածի համաձայն, ապա առաջադրված առաջադրանքների իրագործումը պետք է նաև համապատասխանի Խորհրդի 2013 թվականի նոյեմբերի 25-ի՝ Եվրոպական միության հետ Անդրծովյան երկրների և տարածքների ասոցացման վերաբերյալ թիվ 2013/755/ԵՄ որոշման (Անդրծովյան ասոցացման վերաբերյալ որոշում) 86(3) հոդվածի պայմաններին:

1.2 Գործընկերը պատասխանատու է սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրով սահմանված պարտավորությունների կատարման համար, նույնիսկ եթե նա որոշակի առաջադրանքների իրականացումը պատվիրակում է I Հավելվածով (Տեխնիկական և վարչական դրույթներ) նախատեսված այլ մարմինների: Հանձնաժողովին, մասնավորապես, իրավունք է վերապահվում կասեցնելու վճարումները ու կասեցնելու և (կամ) դադարեցնելու սույն Ֆինանսավորման համաձայնագիրն այն անձանց գործողությունների, անգործության և (կամ) համապատասխան հանգամանքների հիման վրա, որոնց պատվիրակվել է առաջադրանքների կատարումը:

1.3 Գործընկերը ստեղծում է գործուն ու արդյունավետ ներքին հսկողության համակարգ և ապահովում է դրա գործունեությունը: Գործողությունն իրականացնելիս Գործընկերը պետք է պահպանի ողջամիտ ֆինանսական

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

կառավարման, թափանցիկության, խտրականության բացառման, Եվրոպական միության տեսանելիության սկզբունքները և խուսափի շահերի բախման իրավիճակներից:

Շահերի բախում առկա է այն դեպքում, երբ որևէ պատասխանատու անձի կողմից գործառույթների անկողմնակալ և օբյեկտիվ իրականացումը վտանգվում է ընտանիքի, զգացմունքների, քաղաքական հայացքների կամ ազգային պատկանելության պատճառով, տնտեսական շահի կամ որևէ այլ ուղղակի կամ անուղղակի անձնական շահի դեպքում:

Ներքին հսկողության համակարգը գործընթաց է, որը նպատակաուղղված է գործուն, արդյունավետ ու ծախսարդյունավետ գործառնությունների իրականացման, հաշվետվությունների արժանահավատության, ակտիվների ու տվյալների պաշտպանության, խարդախության և օրինախախտումների կանխման, բացահայտման ու շտկման և ֆինանսական գործառնության օրինականությանն ու օրինաչափությանն առնչվող ռիսկերի պատշաճ կառավարման համար հիմնավոր երաշխիքներ ապահովելուն՝ հաշվի առնելով աշխատանքների երկարաժամկետությունը, ինչպես նաև համապատասխան վճարումների բնույթը:

Մասնավորապես, եթե Գործընկերը վճարումները կատարում է ծրագրի նախահաշվի կանխավճարային բաղադրիչին համապատասխան կամ Գործընկերոջ կողմից կառավարվող ակտիվների համախմբի շրջանակներում, ապա լիազորող պաշտոնատար անձի և հաշվապահի գործառույթները տարանջատվում են և երկուստեք անհամատեղելի են, և Գործընկերը կիրառում է հաշվապահական համակարգ, որն ապահովում է ճշգրիտ, ամբողջական, վստահելի և ժամանակին տրամադրվող տեղեկություններ:

1.4 Բացառությամբ այն դեպքերի, երբ գնումների պայմանագրերի և դրամաշնորհի պայմանագրերի շնորհման համար Գործընկերը կիրառում է իր սեփական ընթացակարգերն ու ստանդարտ փաստաթղթերը (գործընկերոջ

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

կողմից կառավարվող ակտիվների համախմբի դեպքում՝ նաև ակտիվների համախմբի դոնորների կողմից համաձայնեցված), Գործընկերը պայմանագրերի շնորհման ընթացակարգերն իրականացնում է և դրանց արդյունքում պայմանագրերն ու համաձայնագրերը կնքում է սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի լեզվով:

1.5 Գործընկերը ձեռնարկում է անհրաժեշտ միջոցներ՝ իրեն հանձնարարված աշխատանքների կամ սույն գործողության շրջանակներում այլ աշխատանքների համար՝ ԵՄ-ի կողմից ֆինանսավորման տեսանելիությունն ապահովելու նպատակով: Այս միջոցները սահմանվում են I Հավելվածով (Տեխնիկական և վարչական դրույթներ) կամ հետագայում համաձայնեցվում են Գործընկերոջ և Հանձնաժողովի միջև:

Հաղորդակցության և տեղեկությունների վերաբերյալ այդ միջոցները պետք է համապատասխանեն Հանձնաժողովի կողմից սահմանված և հրապարակված՝ «ԵՄ արտաքին գործողությունների համար նախատեսված հաղորդակցության և տեսանելիության պահանջներ» ձեռնարկին, որն ուժի մեջ է այդ միջոցների իրականացման պահին:

1.6 Մասնակի պատվիրակման և Ծրագրի նախահաշվի կանխավճարային բաղադրիչի շրջանակներում, Գործընկերը կատարման ժամկետի ավարտից սկսած, 5 տարով պահում է սույն Ֆինանսավորման համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելու օրվանից հետո կամ ավելի վաղ ամսաթվից Հատուկ պայմանների 6-րդ հոդվածով սահմանված՝ ծախսերի կատարումը թույլատրելու օրվանից հետո կազմված համապատասխան բոլոր ֆինանսական և պայմանագրային օժանդակ փաստաթղթերը, մասնավորապես հետևյալը.

Գնումների ընթացակարգեր՝

ա. նախնական գնահատման հայտարարությունը, որը պարունակում է գնումների հայտարարությունը հրապարակելու վերաբերյալ ապացույց և շտկումների ցանկ.

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

- բ. նախաորակավորված մասնակիցներին ընտրող մասնագետների նշանակումը.
- գ. նախաորակավորված մասնակիցների ցուցակի վերաբերյալ հաշվետվությունը (ներառյալ Հավելվածները) և դիմումները.
- դ. նախաորակավորման հայտարարության հրապարակման վերաբերյալ ապացույցը.
- ե. վերջնացուցակում չընդգրկված թեկնածուներին ուղարկված նամակները.
- զ. մրցույթի հրավերը կամ համարժեք փաստաթուղթը.
- է. մրցույթի փաթեթը, այդ թվում՝ Հավելվածները, պարզաբանումները, հանդիպումների արձանագրությունները, հրապարակման ապացույցը.
- ը. գնահատման հանձնաժողովի նշանակումը.
- թ. մրցույթի բացման հաշվետվությունը՝ ներառյալ Հավելվածները.
- ժ. գնահատման/բանակցությունների հաշվետվությունը՝ ներառյալ Հավելվածները և ստացված հայտերը¹
- ժա. ծանուցագիրը.
- ժբ. օժանդակ փաստաթղթերը.
- ժգ. պայմանագիր ներկայացնելու վերաբերյալ ուղեկցող նամակը.
- ժդ. հաղթող չճանաչված թեկնածուներին ուղարկված նամակները.
- ժե. պայմանագրի շնորհման/չեղյալ հայտարարելու մասին ծանուցումը՝ ներառյալ հրապարակման ապացույցը.
- ժզ. ստորագրված պայմանագրերը, փոփոխությունները, լրացումները և համապատասխան թղթակցությունը:

¹ Մրցույթում հաղթող չճանաչված հայտերի հեռացումը գնումների ընթացակարգի դադարեցումից հինգ տարի հետո:

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

Հայտերի ներկայացման հրավերները և դրամաշնորհների ուղղակի տրամադրումը՝

- ա. գնահատման հանձնաժողովի նշանակումը.
- բ. բացման և վարչական հարցերով հաշվետվությունը՝ ներառյալ Հավելվածներն ու ստացված դիմումները.²
- գ. հայեցակարգային փաստաթղթի գնահատմանը հաջորդող նամակները՝ հաղթող ճանաչված և հաղթող չճանաչված դիմումատուներին.
- դ. հայեցակարգային փաստաթղթի գնահատման հաշվետվությունը.
- ե. ամբողջական դիմումի գնահատման հաշվետվությունը կամ բանակցությունների հաշվետվությունը՝ համապատասխան Հավելվածների հետ.
- զ. համապատասխանության ստուգումը և օժանդակ փաստաթղթերը.
- է. ամբողջական դիմումի գնահատմանը հաջորդող՝ հաղթող ճանաչված և չճանաչված դիմումատուներին ուղարկված նամակները՝ հաստատված պահուստային ցուցակի հետ.
- ը. դրամաշնորհի պայմանագիր ներկայացնելու վերաբերյալ ուղեկցող նամակը.
- թ. շնորհման/չեղյալ հայտարարելու մասին ծանուցումը՝ հրապարակման ապացույցի հետ.
- ժ. ստորագրված պայմանագրերը, փոփոխությունները, լրացումները և համապատասխան թղթակցությունը:

1.7 Գործընկերն ապահովում է անձնական տվյալների պատշաճ պաշտպանությունը: Անձնական տվյալներ նշանակում է նույնականացված կամ

² Մրցույթում հաղթող չճանաչված հայտերի հեռացումը դրամաշնորհի տրամադրման ընթացակարգի դադարեցումից երեք տարի հետո:

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

նույնականացման ենթակա ֆիզիկական անձին վերաբերող ցանկացած տեղեկություն:

Անձնական տվյալները պետք է.

- մշակվեն տվյալների սուբյեկտի համար օրինական և արդար, ինչպես նաև թափանցիկ ձևով,
- Հավաքվեն կոնկրետ, հստակ և իրավաչափ նպատակներով և հետագայում չմշակվեն այդ նպատակներին չհամապատասխանող որևէ եղանակով,
- լինեն համարժեք, համապատասխան և սահմանափակված այն շրջանակով, որն անհրաժեշտ է մշակման նպատակների համար,
- լինեն ճշգրիտ և անհրաժեշտության դեպքում թարմացվեն.
- մշակվեն այնպես, որ ապահովվի անձնական տվյալների անվտանգության համապատասխան մակարդակը. և
- պահվեն այնպիսի եղանակով, որը թույլ կտա նույնականացնել տվյալների սուբյեկտներին՝ չգերազանցելով այն ժամանակահատվածը, որն անհրաժեշտ է անձնական տվյալները մշակելու նպատակների համար: 16.1 հոդվածի համաձայն՝ Գործընկերոջ կողմից պահվող փաստաթղթերում ներառված անձնական տվյալները պետք է վերացվեն 16.1 հոդվածով սահմանված ժամկետը լրանալուն պես:

Անձնական տվյալների մշակմանն առնչվող ցանկացած գործողություն, ինչպես, օրինակ՝ Հավաքելը, ամրագրելը, կազմակերպելը, պահպանելը, հարմարեցնելը կամ վերափոխելը, վերականգնելը, համաձայնեցնելը, օգտագործելը, տարածելը, ջնջելը կամ ոչնչացնելը հիմնված է Գործընկերոջ կանոնների և ընթացակարգերի վրա և իրականացվում է միայն այնքանով, որքանով դա անհրաժեշտ է սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի կատարման համար:

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

Մասնավորապես, Գործընկերը ձեռնարկում է համապատասխան տեխնիկական և կազմակերպական անվտանգության միջոցներ, որոնք առնչվում են այդպիսի ցանկացած գործողության հատուկ ռիսկերին և տվյալ ֆիզիկական անձին վերաբերող տեղեկության բնույթին, որպեսզի՝

ա) կանխի չլիազորված անձի կողմից այնպիսի համակարգչային համակարգերից օգտվելը, որոնց միջոցով իրականացվում են այդպիսի գործողություններ, մասնավորապես՝ տվյալների կրիչների չթույլատրված ընթերցում, արտագրում, փոփոխում կամ վերացում, տվյալների չթույլատրված մուտքագրում, ինչպես նաև պահպանվող տեղեկությունների չթույլատրված տարածում, վերափոխում կամ ջնջում.

բ) ապահովի, որ SS համակարգի՝ այդպիսի գործողություններ կատարող լիազորված օգտագործողները կարողանան օգտվել միայն այն տեղեկություններից, որոնցից նրանց թույլատրված է օգտվել.

գ) իր կազմակերպական կառուցվածքը մշակի այնպես, որ այն բավարարի վերոնշյալ պահանջները:

Հոդված 2. Գործընկերոջ կողմից պայմանագրերը և համաձայնագրերը ստորագրելու վերջնաժամկետը

2.1 Գնումների պայմանագրերը և դրամաշնորհի պայմանագրերը պետք է ստորագրվեն սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի գործառնական իրականացման ժամկետի ընթացքում:

Բազում դոկորներ ունեցող Գործողություն իրականացնելիս գնումների պայմանագրերը և դրամաշնորհի պայմանագրերը պետք է կնքվեն Հատուկ պայմաններով կամ ծրագրի նախահաշվի կանխավճարային բաղադրիչի համար սահմանված վերջնաժամկետում:

Այն դեպքում, երբ Գործողությունը բազում դոկորներ ունեցող Գործողություն է, գնումների պայմանագրերը և դրամաշնորհի պայմանագրերը պետք է կնքվեն

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

սույն Ֆինանսավորման համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելու պահից ամենաուշը երեք տարվա ընթացքում:

Սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի՝ ԵՄ օժանդակության չափն ավելացնող փոփոխությունից բխող՝ գնումների լրացուցիչ պայմանագրերը և դրամաշնորհի լրացուցիչ պայմանագրերը պետք է ստորագրվեն սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի՝ այդ փոփոխությունն ուժի մեջ մտնելու պահից ամենաուշը երեք տարվա ընթացքում, կամ բազում դոնորներ ունեցող Գործողության դեպքում՝ պայմանագիր կնքելու ֆիքսված վերջնաժամկետում:

Բազում դոնորներ չունեցող Գործողությունների համար այդ եռամյա վերջնաժամկետը չի կարող երկարաձգվել՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ գործողությունը ֆինանսավորվում է ԶԵՀ-ի կողմից: Նման դեպքերում երկարաձգումը սահմանվում է Հատուկ պայմանների 6-րդ հոդվածով:

2.2 Այնուամենայնիվ, հետևյալ գործարքները կարող են կնքվել գործառնական իրականացման ժամկետում՝ ցանկացած պահին՝

- ա) արդեն իսկ ստորագրված՝ գնումների պայմանագրերի և դրամաշնորհի պայմանագրերի փոփոխությունները.
- բ) գնումների առանձին պայմանագրեր, որոնք կնքվում են գնումների գործող պայմանագրերի վաղաժամկետ դադարեցումից հետո.
- գ) աուդիտին և գնահատմանը վերաբերող պայմանագրերը, որոնք կարող են նաև ստորագրվել փակման ժամկետի ընթացքում.
- դ) 5.1 հոդվածում նշված գործառնական ծախսերը.

2.3 2.1 հոդվածում նշված վերջնաժամկետները լրանալուց հետո Գործընկերոջը վստահված հարակից այն գործողությունների ֆինանսական հաշվեկշիռը, որոնց վերաբերյալ պայմանագրեր պատշաճորեն չեն ստորագրվել, չեղարկվում է Հանձնաժողովի կողմից:

2.4 Նման չեղարկումը չի կիրառվում 2.2.(գ) հոդվածում նշված՝ աուդիտի և գնահատման համար նախատեսված ֆինանսական միջոցների կամ 2.2.(դ) հոդվածում նշված գործառնական ծախսերի նկատմամբ:

Նույն կերպ, այդ չեղարկումը չի կիրառվում չնախատեսված ծախսերը հոգալու համար նախատեսված միջոցների ֆինանսական հաշվեկշռի կամ 2.2.(բ) հոդվածում նշված՝ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցումից հետո կրկին հասանելի ֆինանսական միջոցների նկատմամբ, որոնք երկուսն էլ կարող են օգտագործվել 2.2 հոդվածում նշված պայմանագրերը ֆինանսավորելու նպատակով:

Հոդված 3. Բացառումը և վարչական պատասխանատվության միջոցները

3.1 Բացառման չափանիշները

3.1.1 Գնումների և դրամաշնորհային պայմանագրերի շնորհմանն առնչվող՝ Հանձնաժողովի կողմից սահմանված և հրապարակված ընթացակարգերն ու ստանդարտ փաստաթղթերը կիրառելիս Գործընկերը համապատասխանաբար պետք է ապահովի, որ ԵՄ-ի կողմից ֆինանսավորվող գնումների և դրամաշնորհի ոչ մի պայմանագիր չկնքվի այն տնտեսավարող սուբյեկտի կամ դրամաշնորհի համար դիմող անձի հետ, եթե այդ տնտեսավարող սուբյեկտը կամ անձամբ կամ ում ներկայացնելու, որոշում կայացնելու կամ ում նկատմամբ հսկողություն իրականացնելու լիազորություն ունեցող անձը հայտնվել է Հանձնաժողովի կողմից սահմանված համապատասխան ընթացակարգերով և ստանդարտ փաստաթղթերով նախատեսված բացառություն կազմող հանգամանքներից մեկում:

3.1.2 Գնումների և դրամաշնորհի պայմանագրերի շնորհմանն առնչվող սեփական (Գործընկերոջ կողմից կառավարվող ակտիվների համախմբի դեպքում՝ նաև ակտիվների համախմբի դոնորների կողմից համաձայնեցված) ընթացակարգերն ու ստանդարտ փաստաթղթերը կիրառելիս Գործընկերը, իր

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

ներպետական օրենսդրությանը համապատասխան, ընդունում է միջոցներ՝ ապահովելու, որ ԵՄ-ի կողմից ֆինանսավորվող՝ գնումների կամ դրամաշնորհի ոչ մի պայմանագիր չշնորհվի տնտեսավարող սուբյեկտին կամ դրամաշնորհի համար դիմող անձին, եթե Գործընկերը տեղեկանում է, որ՝

- ա) այդ անձանց կամ նրանց ներկայացնելու, նրանց վերաբերող որոշում ընդունելու կամ վերահսկելու լիազորություններ ունեցող անձանց նկատմամբ վերջնական դատավճիռ կամ վարչական գործով վերջնական վճիռ է կայացվել խարդախության, կոռուպցիայի, հանցավոր համագործակցության մեջ մասնակցության, փողերի լվացման, ահաբեկչական հանցագործությունների, երեխաների աշխատանքի կամ մարդկանց թրաֆիքինգի համար.
- բ) այդ անձանց կամ նրանց ներկայացնելու, նրանց վերաբերող որոշում ընդունելու կամ վերահսկելու լիազորություններ ունեցող անձանց նկատմամբ վերջնական դատավճիռ կամ վարչական գործով վերջնական վճիռ է կայացվել ԵՄ-ի ֆինանսական շահի վրա բացասաբար ազդող օրինախախտում կատարելու համար.
- գ) այդ անձինք մեղավոր են ճանաչվել որպես ընթացակարգին մասնակցելու պարտադիր պայման պահանջվող տեղեկատվությունը սխալ տրամադրելու կամ այդ տեղեկատվությունը չտրամադրելու համար. կամ
- դ) այդ անձանց նկատմամբ վերջնական դատավճիռ կամ վարչական գործով վերջնական վճիռ է կայացվել, ըստ որի հաստատվել է, որ այդ անձինք այլ պետության տարածքում ստեղծել են մարմին՝ նպատակ ունենալով շրջանցել այն ֆինանսական, սոցիալական կամ ցանկացած այլ իրավական պարտավորությունները, որոնց կիրառումը պարտադիր է այն երկրում, որտեղ իրավաբանական անձը գրանցվել է, որտեղ գտնվում է դրա կառավարման կենտրոնական մարմինը կամ գործունեության հիմնական վայրը.

ե) դրանք ստեղծվել են վերևում՝ «դ» կետում ներկայացված և վերջնական դատավճռում կամ վարչական գործով վերջնական վճռում սահմանված նպատակով:

Գործընկերը, հարկ եղած դեպքում և իր սեփական պատասխանատվությամբ, կարող է հաշվի առնել Հանձնաժողովի՝ Վաղ հայտնաբերման և բացառման համակարգում [Early Detection and Exclusion System] ներառված տեղեկությունները՝ գնումների և դրամաշնորհի պայմանագրերը շնորհելիս: Տեղեկություններից օգտվելու հնարավորությունը կարող է տրամադրվել համակարգման մարմնի (մարմինների) միջոցով կամ Հանձնաժողով ուղարկվող հաղորդագրության միջոցով (Եվրոպական հանձնաժողով, Բյուջեի հարցերով գլխավոր տնօրինություն, Հանձնաժողովի հաշվապահ, BRE2-13/505, B-1049, Բյուսել, Բելգիա և BUDG-C01-EXCL-DB@ec.europa.eu էլեկտրոնային հասցեին՝ պատճենն ուղարկելով նաև Հանձնաժողովի՝ Հատուկ պայմանների 3-րդ հոդվածում նշված հասցեին): Հանձնաժողովը կարող է հրաժարվել վճարումներ կատարել բացառման հանգամանքներում հայտնված կատարողին կամ դրամաշնորհի շահառուին:

3.2 Տեղեկություններ փոխանակելու պարտավորությունը

Գործընկերը տեղեկացնում է Հանձնաժողովին, երբ տնտեսավարող սուբյեկտը կամ դրամաշնորհի համար դիմողը գտնվում է 3.1 հոդվածում նշված իրավիճակում կամ կատարել է օրինախախտումներ և խարդախություն կամ թույլ է տվել իր պայմանագրային պարտավորությունների էական խախտում:

3.3 Վարչական պատասխանատվության միջոցները

Եթե Գործընկերը I Հավելվածում նշված առաջադրանքներն իրագործելիս տեղեկանում է 3.1 հոդվածով նախատեսված իրավիճակներից որևէ մեկի մասին, ապա Գործընկերն իր ներպետական օրենսդրությամբ սահմանված կարգով տնտեսավարող սուբյեկտի կամ դրամաշնորհի համար դիմողի նկատմամբ կիրառում է գնումների կամ դրամաշնորհի տրամադրման իր հետագա

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

ընթացակարգերին մասնակցությունից բացառում և (կամ) տվյալ պայմանագրի արժեքին համարժեք ֆինանսական տույժ: Նման ֆինանսական տույժերը կամ բացառումները կիրառվում են մրցակցային դատավարության հիման վրա՝ ապահովելով համապատասխան անձի պաշտպանության իրավունքը:

Գործընկերը կարող է ազատվել առաջին կետով նախատեսված պարտավորություններից, եթե՝

- Գործընկերոջ ներպետական օրենսդրությամբ չի թույլատրվում բացառման և (կամ) ֆինանսական տույժի կիրառումը.
- ԵՄ-ի ֆինանսական շահերի պաշտպանության համար պահանջվում է Գործընկերոջ ներքին ընթացակարգերի հետ անհամատեղելի վերջնաժամկետների ընթացքում վարչական պատասխանատվության միջոցի կիրառումը.
- վարչական պատասխանատվության միջոցի կիրառման համար պահանջվում է Գործընկերոջ առկա միջոցներից ավելի միջոցների մոբիլիզացում.
- վերջինիս ներպետական օրենսդրությամբ թույլ չի տրվում տնտեսավարող սուբյեկտին բացառել ԵՄ-ի կողմից ֆինանսավորվող դրամաշնորհի տրամադրման բոլոր ընթացակարգերին մասնակցությունից:

Այսպիսի դեպքերում Գործընկերը Հանձնաժողովին ծանուցում է իր այդ խոչընդոտի մասին: Հանձնաժողովը կարող է որոշել տնտեսավարող սուբյեկտի կամ դրամաշնորհի համար դիմող անձի նկատմամբ բացառում կիրառել ԵՄ-ի կողմից ֆինանսավորվող դրամաշնորհի տրամադրման հետագա ընթացակարգերին մասնակցությունից և (կամ) կիրառել տվյալ պայմանագրի ընդհանուր արժեքի 2-ից 10%-ի չափով ֆինանսական տույժ:

Հոդված 4. Մասնակի պատվիրակումը

Տրամադրման ընթացակարգերը

4.1 Առաջադրանքներն իրագործվում են Գործընկերոջ կողմից՝ տվյալ ընթացակարգը սկսելու պահին ուժի մեջ գտնվող՝ Հանձնաժողովի կողմից սահմանված և հրապարակված՝ գնումների պայմանագրերի և դրամաշնորհի պայմանագրերի շնորհման ընթացակարգերին ու ստանդարտ փաստաթղթերին համապատասխան:

Նախապես իրականացվող (ex ante) հսկողությունը

4.2 Նախապես իրականացվող հսկողությունը թույլատրելու համար Գործընկերը Հանձնաժողովի հաստատմանն է ներկայացնում մրցույթին մասնակցության փաթեթները և հայտերի ներկայացման հրավերներին առնչվող փաստաթղթերը՝ մինչև մրցույթի հրավերներ և հայտերի ներկայացման հրավերներ ներկայացնելը: Նույն կերպ Գործընկերը հրավիրում է Հանձնաժողովին մրցույթների և հայտերի բացմանը և Հանձնաժողովին է տրամադրում ստացված մրցույթների և հայտերի պատճենները: Գործընկերը Հանձնաժողովին ծանուցում է մրցույթների և հայտերի ուսումնասիրման արդյունքների մասին և Հանձնաժողովի հաստատմանն է ներկայացնում դրամաշնորհի տրամադրման հայտը, ինչպես նաև գնումների պայմանագրերի և դրամաշնորհի պայմանագրերի նախագծերը:

Գնումների պայմանագրերի և դրամաշնորհի պայմանագրերի կատարման ընթացքում Գործընկերը Հանձնաժողովի նախնական հաստատմանն է ներկայացնում նաև Հավելվածների նախագծերը և կից վարչական ակտերի նախագծերը:

Գործընկերը հրավիրում է Հանձնաժողովին ժամանակավոր և վերջնական ընդունման համար:

Հաշվետվությունը/Կառավարման հայտարարագիրը

4.3 Հատուկ պայմանների 5-րդ հոդվածով նախատեսված լինելու դեպքում Գործընկերոջն առաջադրված առաջադրանքների իրագործման մասին հաշվետվությունը պետք է համապատասխանի III Հավելվածում ներկայացված ձևանմուշին, իսկ կառավարման հայտարարագիրը պետք է համապատասխանի IV Հավելվածում ներկայացված ձևանմուշին: Այս դեպքում աուդիտի՝ միջազգայնորեն ընդունված ստանդարտներին համապատասխան իրականացված՝ կառավարման հայտարարագրի վերաբերյալ անկախ արտաքին աուդիտի եզրակացություն ներկայացնելը պարտադիր չէ, քանի որ այս գործողության աուդիտներն իրականացնում է Հանձնաժողովը: Այս աուդիտների միջոցով կստուգվի կառավարման հայտարարագրում տեղ գտած պնդումների ճշմարտացիությունը և դրանց հիմքում ընկած գործարքների օրինականությունն ու օրինաչափությունը:

Վճարման ընթացակարգերը

4.4 Գործընկերը Հանձնաժողովին է տրամադրում հաստատված վճարման պահանջագրերը հետևյալ ժամկետներում՝ սկսած վճարման պահանջագիրը ստանալու օրվանից՝ չհաշված վճարման ժամկետի կասեցման ժամանակահատվածները՝

- ա) գնման պայմանագրում և դրամաշնորհի պայմանագրում նշված նախնական ֆինանսավորման դեպքում՝
 - i) 15 օրացուցային օր՝ բյուջեից ֆինանսավորվող գործողության համար.
 - ii) 30 օրացուցային օր՝ ԶԵՀ-ի կողմից ֆինանսավորվող գործողության համար.
- բ) 45 օրացուցային օր՝ այլ վճարումների համար:

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

Հանձնաժողովը գործում է 4.9 և 4.10 հոդվածներին համապատասխան՝ գնման պայմանագրով և դրամաշնորհի պայմանագրերով վճարման համար նախատեսված ժամկետին համապատասխան ժամանակահատվածի ընթացքում, որում չեն ներառվում վերոնշյալ վերջնաժամկետները:

4.5 Կատարողից կամ դրամաշնորհի շահառուից վճարման պահանջագիր ստանալուց հետո Գործընկերը տեղեկացնում է Հանձնաժողովին այն ստանալու մասին և անմիջապես ուսումնասիրում է, թե արդյոք պահանջն ընդունելի է, այսինքն՝ արդյոք այն պարունակում է այդ կատարողի կամ դրամաշնորհի շահառուի նույնականացումը, խնդրո առարկա պայմանագիրը կամ համաձայնագիրը, գումարը, արժույթը և ամսաթիվը: Եթե Գործընկերը հանգում է այն եզրակացության, որ պահանջն անընդունելի է, ապա մերժում է այն և տեղեկացնում է կատարողին կամ դրամաշնորհի շահառուին այդ մերժման և դրա պատճառների մասին՝ պահանջն ստանալու պահից 30 օրվա ընթացքում: Գործընկերն այդ մերժման և դրա պատճառների մասին տեղեկացնում է նաև Հանձնաժողովին:

4.6 Ընդունելի վճարման պահանջագիր ստանալուց հետո Գործընկերն ուսումնասիրում է, թե արդյոք վճարումը ենթակա է կատարման, այսինքն՝ արդյոք կատարվել են վճարումը հիմնավորող բոլոր պայմանագրային պարտավորությունները՝ ներառյալ, անհրաժեշտության դեպքում, հաշվետվության ուսումնասիրությունը: Եթե Գործընկերը հանգում է այն եզրակացության, որ վճարումը ենթակա չէ կատարման, ապա տեղեկացնում է կատարողին կամ դրամաշնորհի շահառուին դրա և դրա պատճառների մասին: Այդ տեղեկությունն ուղարկելը կասեցնում է վճարման ժամկետը: Հանձնաժողովն ստանում է ուղարկված այդ տեղեկության պատճենը: Հանձնաժողովը նաև տեղեկացվում է կատարողի կամ դրամաշնորհի շահառուի պատասխանի կամ ուղղիչ գործողության մասին: Այդ պատասխանով կամ գործողությամբ, որն ուղղված է իր պայմանագրային պարտավորությունների հետ դրա անհամապատասխանությունը շտկելուն, վերսկսվում է վճարման ժամկետը:

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

Գործընկերն ուսումնասիրում է այդ պատասխանը կամ գործողությունը՝ սույն պարբերության համաձայն:

4.7 Եթե Հանձնաժողովն անհամաձայնություն է հայտնում Գործընկերոջ՝ վճարման ենթակա չլինելու վերաբերյալ եզրակացությանը, ապա այդ մասին տեղեկացնում է Գործընկերոջը: Գործընկերը վերանայում է իր դիրքորոշումը և եթե հանգում է այն եզրակացության, որ վճարումը ենթակա է վճարման, ապա այդ մասին տեղեկացնում է կատարողին կամ դրամաշնորհի շահառուին: Վճարման ժամկետի կասեցումը վերացվում է այս տեղեկությունն ուղարկելուց հետո: Գործընկերը նաև տեղեկացնում է Հանձնաժողովին: Գործընկերն այնուհետև գործում է 4.8 հոդվածով նախատեսված կարգով:

Եթե Գործընկերոջ և Հանձնաժողովի միջև անհամաձայնությունը շարունակվում է, ապա Հանձնաժողովը կարող է վճարել հաշիվ-ապրանքագրի գումարի չվիճարկվող մասը, եթե այն հստակորեն սահմանազատված է վիճարկվող գումարից: Հանձնաժողովը տեղեկացնում է Գործընկերոջը և կատարողին կամ դրամաշնորհի շահառուին այս մասնակի վճարման մասին:

4.8 Եթե Գործընկերը հանգում է այն եզրակացության, որ վճարումը ենթակա է կատարման, ապա վճարման պահանջագիրը և անհրաժեշտ բոլոր ուղեկցող փաստաթղթերն ուղարկում է Հանձնաժողով՝ հաստատման և վճարման նպատակով: Այն տրամադրում է նկարագիր այն մասին, թե քանի օր է մնացել մինչև վճարման ժամկետը լրանալը, և այդ ժամկետի կասեցման բոլոր ժամանակահատվածների մասին:

4.9 Վճարման պահանջագիրը 4.8 հոդվածին համապատասխան ուղարկելուց հետո, եթե Հանձնաժողովը հանգում է այն եզրակացության, որ վճարումը ենթակա չէ կատարման, ապա դրա և դրա պատճառների մասին տեղեկացնում է Գործընկերոջը, ինչպես նաև կատարողին կամ դրամաշնորհի շահառուին: Կատարողին կամ դրամաշնորհի շահառուին տեղեկացնելը կհանգեցնի վճարման ժամկետի կասեցմանը՝ կնքված պայմանագրով

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

նախատեսված կարգով: Գործընկերը տնօրինում է կատարողի կամ դրամաշնորհի շահառուի պատասխանը կամ ուղղիչ գործողությունը՝ 4.6 հոդվածին համապատասխան:

4.10 Եթե Գործընկերը և Հանձնաժողովը հանգում են այն եզրակացության, որ վճարումը ենթակա է կատարման, ապա Հանձնաժողովը կատարում է վճարումը:

4.11 Եթե վճարումն ուշացնելու համար տոկոսը ենթակա է վճարման կատարողին կամ դրամաշնորհի շահառուին, ապա այն բաշխվում է Գործընկերոջ և Հանձնաժողովի միջև 4.4 հոդվածով սահմանված ժամկետները գերազանցող ուշացման օրերին համամասնորեն՝ պահպանելով հետևյալ ժամկետները՝

- ա) Գործընկերոջ կողմից օգտագործված օրերի թիվը հաշվարկվում է 4.6 հոդվածում նշված ընդունելի վճարման պահանջագրի գրանցման օրվանից՝ մինչև Հանձնաժողովին 4.8 հոդվածում նշված պահանջագիրն ուղարկելու օրը, և Հանձնաժողովի կողմից 4.9 հոդվածում նշված տեղեկությունը տրամադրելու օրվանից մինչև 4.8 հոդվածում նշված՝ պահանջագրի հաջորդ ուղարկումը Հանձնաժողով: Վճարման ժամկետի կասեցման ցանկացած ժամանակահատված չի հաշվարկվում.
- բ) Հանձնաժողովի կողմից օգտագործված օրերի թիվը հաշվարկվում է 4.8 հոդվածում նշված՝ պահանջագիրը Գործընկերոջ կողմից ուղարկվելու օրվան հաջորդող օրվանից մինչև վճարման օրը և ուղարկելու օրվանից մինչև Գործընկերոջը 4.9 հոդվածին համապատասխան տեղեկացնելու օրը:

4.12 Վերոնշյալ ընթացակարգով չնախատեսված ցանկացած հանգամանք լուծվում է Գործընկերոջ և Հանձնաժողովի միջև համագործակցության ոգով՝ վերոնշյալ դրույթների անալոգիայով՝ միևնույն ժամանակ հարգելով Գործընկերոջ պայմանագրային հարաբերությունները կատարողի կամ դրամաշնորհի շահառուի հետ:

Նպատակահարմար լինելու դեպքում մի կողմը մյուս կողմի խնդրանքով համագործակցում է վճարման պահանջագրի գնահատման համար օգտակար տեղեկություններ տրամադրելու հարցում, նույնիսկ մինչև վճարման պահանջագրի պաշտոնական ուղարկումն առաջին կողմին կամ դրա վերադարձնելն առաջին կողմի կողմից:

4.13 Գնման պայմանագիրը կամ դրամաշնորհի պայմանագիրը, որը որևէ վճարում կատարելու համար հիմք չի հանդիսացել այն ստորագրելուց հետո երկու տարվա ընթացքում, ինքնաբերաբար դադարում է գործել, իսկ դրա ֆինանսավորումը չեղարկվում է՝ բացառությամբ դատարանում կամ արբիտրաժային մարմիններում վեճերի դեպքում:

Հոդված 5. Ծրագրի նախահաշվի կանխավճարային բաղադրիչը

Կիրառումը

5.1 Ծրագրի նախահաշիվն այն փաստաթուղթն է, որով սահմանվում են իրականացման ենթակա միջոցառումների ծրագիրը և պահանջվող մարդկային ու նյութական ռեսուրսները, համապատասխան բյուջեն և տեխնիկական ու վարչական բնույթի մանրամասն կարգավորումները՝ սույն Ֆինանսական համաձայնագրի գործառնական իրականացման ժամկետի ընթացքում այդ գործառնական աշխատանքներն իրականացնելու համար:

Ֆինանսավորման համաձայնագրի իրականացումն ապահովող ծրագրի նախահաշվում պետք է պահպանվեն ծրագրի նախահաշիվներին առնչվող և Հանձնաժողովի կողմից սահմանված ընթացակարգերը և ստանդարտ փաստաթղթերը, որոնք ուժի մեջ են տվյալ ծրագրի նախահաշիվն ընդունվելու պահին:

Ծրագրի նախահաշվով այդ գործառնական աշխատանքներն իրականացնող մարմինը կարող է լինել հենց Գործընկերոջ կենտրոնական կառավարությունը (կենտրոնական գործառնություններ) կամ հանրային իրավունքի կամ մասնավոր

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

իրավունքի ոլորտի լիազորված՝ հանրային ծառայություն իրականացնող մարմինը (պետական լիազորված գործառնություններ) կամ բացառապես ԶԵՀ-ի շրջանակներում՝ մասնավոր իրավունքի ոլորտի՝ հանրային ծառայություն չիրականացնող մարմինը՝ ծառայությունների մատուցման պայմանագրի հիման վրա (մասնավոր լիազորված գործառնություններ):

Ծրագրի նախահաշիվը պարունակում է կանխավճարային բաղադրիչ և կարող է պարունակել հատուկ հանձնառությունների բաղադրիչ:

Ծրագրի հատուկ հանձնառությունների բաղադրիչի համաձայն կիրառվում է 4-րդ հոդվածը:

Ծրագրի նախահաշվի կանխավճարային բաղադրիչի համաձայն՝ իրականացնող մարմինը կարող է, սահմանված շեմերին համապատասխան, գնումների և դրամաշնորհի տրամադրման ընթացակարգերն իրականացնել առանց Հանձնաժողովի՝ նախապես իրականացվող հսկողության կամ նախապես իրականացվող սահմանափակ հսկողությամբ և վճարումներ կատարել կատարողներին ու դրամաշնորհի շահառուներին, ինչպես նաև անմիջական աշխատանքի համատեքստում:

Անմիջական աշխատանքը վերաբերում է այն գործառնական աշխատանքներին, որոնք իրականացնող մարմինը կատարում է՝ անմիջականորեն օգտագործելով իր կողմից վարձված անձնակազմը և (կամ) առկա միջոցները (մեքենաներ, սարքավորում, այլ միջոցներ):

Իրականացնող մարմնի կողմից կատարված գործառնական ծախսերը կարող են թույլատրելի լինել ԵՄ ֆինանսավորման համար՝ ծրագրի նախահաշվի կանխավճարային բաղադրիչի համաձայն: Այդ դեպքում դրանք թույլատրելի են ԵՄ ֆինանսավորման համար սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի կատարման ամբողջ ժամկետի ընթացքում, եթե ծախսերի թույլատրելիության ավելի վաղ ժամկետ սահմանված չէ Հատուկ պայմանների 6-րդ հոդվածով: Գործառնական ծախսերն իրականացնող մարմնի այն ծախսերն են, որոնք

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

արվում են իրականացման ենթակա առաջադրանքներն իրագործելիս և ներառում են տեղական անձնակազմը, կոմունալ ծառայությունները (օրինակ՝ ջուր, գազ և էլեկտրականություն), շենքերի վարձակալումը, սպառման առարկաները, պահպանումը, կարճաժամկետ գործուղումները և տրանսպորտային միջոցների վառելիքը: Դրանք չեն ներառում տրանսպորտային միջոցների կամ այլ սարքավորումների գնումները կամ շահագործման այլ աշխատանքներ: Նման սովորական գործառնական ծախսերը կարող են գանձվել կամ վճարվել իրականացնող մարմնի սեփական ընթացակարգերի համաձայն:

Տրամադրման ընթացակարգերը

5.2 Ծրագրի նախահաշվի կանխավճարային բաղադրիչի համաձայն՝ իրականացնող մարմինը կարող է մասամբ կամ ամբողջությամբ իրականացնել գնումների և դրամաշնորհի պայմանագրերի շնորհման ընթացակարգերը՝ իր սեփական ընթացակարգերի և ստանդարտ փաստաթղթերի համաձայն՝ պայմանով, որ Հանձնաժողովը նախապես ապացույց ձեռք բերի առ այն, որ Գործընկերոջ իրականացնող մարմինը՝

- ապահովում է գործուն և արդյունավետ ներքին հսկողության համակարգի գործունեությունը, և
- կիրառում է գնումների և (կամ) դրամաշնորհի համապատասխան կանոններ և ընթացակարգեր:

Եթե նման ապացույցներ ձեռք չեն բերվում, ապա գնումների և դրամաշնորհի պայմանագրերի շնորհման և տրամադրման ընթացակարգերն իրականացվում են իրականացնող մարմնի կողմից՝ տվյալ ընթացակարգն սկսելու պահին ուժի մեջ գտնվող, Հանձնաժողովի կողմից սահմանված և հրապարակված ընթացակարգերին ու ստանդարտ փաստաթղթերին համապատասխան:

Նախապես իրականացվող (ex ante) հսկողությունը

5.3 Կանխավճարային բաղադրիչի համաձայն, եթե ծրագրի նախահաշվի տեխնիկական և վարչական համաձայնագրերով այլ բան նախատեսված չէ, ապա իրականացնող մարմինը Հանձնաժողովի նախնական հաստատմանն է ներկայացնում գնումների այն պայմանագրերի շնորհման վերաբերյալ որոշմանն առնչվող մրցույթի փաթեթներն ու հայտերը, որոնց արժեքը գերազանցում է 100 000 եվրոն, ինչպես նաև դրամաշնորհի այն պայմանագրերի շնորհման վերաբերյալ որոշումներին առնչվող դիմումների ու հայտերի մասով ուղեցույցը, որոնք համապատասխանում են Հանձնաժողովի կողմից սահմանված և հրապարակված ընթացակարգերին ու ստանդարտ փաստաթղթերին:

Սույն Ընդհանուր պայմանների 1.6 հոդվածով սահմանված՝ փաստաթղթերը պահպանելու պարտավորությունից բացի՝ Գործընկերը նույն ժամանակահատվածում պահպանում է համապատասխան բոլոր ֆինանսական և պայմանագրային օժանդակ փաստաթղթերը:

Կառավարման հայտարարագիրը

5.4 Գործընկերն ամեն տարի՝ մինչև Հատուկ պայմանների 6-րդ հոդվածով սահմանված օրը, Հանձնաժողով է ներկայացնում Գործընկերոջ կողմից ստորագրված, IV Հավելվածում ներկայացված ձևանմուշով կազմված կառավարման տարեկան հայտարարագիրը:

Այս դեպքում աուդիտի՝ միջազգայնորեն ընդունված ստանդարտներին համապատասխան իրականացված՝ կառավարման հայտարարագրի վերաբերյալ անկախ արտաքին աուդիտի եզրակացություն ներկայացնելը պարտադիր չէ, քանի որ այս գործողության աուդիտներն իրականացնում է Հանձնաժողովը: Այս աուդիտների միջոցով կստուգվի կառավարման հայտարարագրում տեղ գտած պնդումների ճշմարտացիությունը և դրանց հիմքում ընկած գործարքների օրինականությունն ու օրինաչափությունը:

Վճարումները

5.5 Բոլոր Կողմերի կողմից ծրագրի նախահաշիվը ստորագրվելուց հետո Հանձնաժողովը նախնական ֆինանսավորման առաջին վճարումը փոխանցում է 60 օրացուցային օրվա ընթացքում, եթե ծրագրի նախահաշիվը ֆինանսավորվում է ՁԵՀ-ի կողմից, և 30 օրացուցային օրվա ընթացքում, եթե այն ֆինանսավորվում է ԵՄ-ի բյուջեից:

Հանձնաժողովը կատարում է հետագա նախնական ֆինանսավորման վճարումները՝ վճարման պահանջագիրը և դրա հաշվետվություններն ստանալուց և հաստատելուց հետո՝ 60 օրացուցային օրվա ընթացքում:

Վճարումն ուշացնելու համար տոկոսը ենթակա է վճարման՝ կիրառելի Ֆինանսական կանոնակարգին համապատասխան: Վճարումները կատարելու ժամկետը կարող է կասեցվել Հանձնաժողովի կողմից՝ վերը նշված ժամանակահատվածում ցանկացած պահի տեղեկացնելով Գործընկերոջն այն մասին, որ վճարման պահանջագիրը չի կարող բավարարվել՝ գումարը վճարման ենթակա չլինելու կամ համապատասխան օժանդակ փաստաթղթերը ներկայացված չլինելու պատճառով: Հանձնաժողովին հայտնի է դառնում այնպիսի տեղեկություն, որը կասկածի տակ է դնում վճարման պահանջագրում առկա ծախսերի թույլատրելիությունը, ապա Հանձնաժողովը կարող է կասեցնել վճարման ժամկետը հետագա ստուգման, այդ թվում՝ տեղում ստուգում իրականացնելու համար, որպեսզի նախքան վճարումը համոզվի, որ այդ ծախսն իսկապես թույլատրելի է: Գործընկերը հնարավորինս շուտ տեղեկացվում է կասեցման և դրա պատճառների մասին: Վճարման ժամկետը վերսկսվում է, երբ բացակայող օժանդակ փաստաթղթերը ներկայացվում են կամ վճարման պահանջագիրը շտկվում է:

5.6 Հանձնաժողովը գումարը փոխանցում է Հանձնաժողովի կողմից ընդունված ֆինանսական հաստատությունում բացված բանկային հաշվին:

5.7 Գործընկերը երաշխավորում է, որ Հանձնաժողովի կողմից վճարված ֆինանսական միջոցները հնարավոր լինի նույնականացնել այդ բանկային հաշվում:

5.8 Անհրաժեշտության դեպքում եվրոյով կատարված փոխանցումները փոխարկվում են Գործընկերոջ ազգային արժույթով այն դեպքում, երբ վճարումները պետք է կատարվեն Գործընկերոջ կողմից՝ Գործընկերոջ կողմից վճարումը կատարելու օրվա դրությամբ բանկում գործող փոխարժեքով:

Հոդված 6. Գործընկերոջ կողմից կառավարվող ակտիվների համախումբը

Կիրառումը

6.1 Ակտիվների համախումբ կառավարող Գործընկերը կարող է համապատասխան լինել այդ ակտիվների համախմբին կատարվող ԵՄ օժանդակության համար՝ պայմանով, որ Հանձնաժողովը նախապես ձեռք բերի ապացույցներ առ այն, որ Գործընկերոջ կառավարող անձը՝

- ապահովում է գործուն ու արդյունավետ ներքին հսկողության համակարգի գործունեությունը.
- կիրառում է այնպիսի հաշվապահական համակարգ, որով ապահովվում է ճշգրիտ, ամբողջական և վստահելի տեղեկությունները ժամանակին տրամադրելու հնարավորություն.
- ենթակա է անկախ արտաքին աուդիտի, որն իրականացվում է տվյալ կազմակերպությունից կամ անձից ֆունկցիոնալ առումով անկախ աուդիտի ծառայության կողմից՝ աուդիտի՝ միջազգայնորեն ընդունված ստանդարտներին համապատասխան.
- կիրառում է համապատասխան կանոններ և ընթացակարգեր գնումների և դրամաշնորհների համար.

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

- ապահովում է ստացողների վերաբերյալ տեղեկությունների հետագա հրապարակում. և
- անձնական տվյալների պատշաճ պաշտպանություն:

Տրամադրման ընթացակարգերը

6.2 Ինչ վերաբերում է Գործընկերոջ կողմից կառավարվող ակտիվների համախմբին ԵՄ-ի կողմից տրամադրված օժանդակության, Գործընկերոջ տարածքում կառավարող մարմինն առաջադրանքներն իրականացնում է գնումների և դրամաշնորհի պայմանագրերի շնորհման համար իր սեփական ընթացակարգերին և ստանդարտ փաստաթղթերին համապատասխան կամ դոնորների կողմից համաձայնեցված ընթացակարգերին և ստանդարտ փաստաթղթերին համապատասխան:

Իրականացումը

6.3 Ինչ վերաբերում է Գործընկերոջ կողմից կառավարվող ակտիվների համախմբին ԵՄ-ի կողմից տրամադրված օժանդակությանը, սույն Ընդհանուր պայմաններում արդեն սահմանված իրավունքներից և պարտավորություններից բացի, Ֆինանսավորման համաձայնագրի V Հավելվածում նշված լրացուցիչ կանոնները կիրառվում են Գործընկերոջ նկատմամբ՝ ակտիվների համախմբին ԵՄ-ի կողմից տրամադրված օժանդակությունն իրականացնելու համար:

Հոդված 7. Գործընկերոջ կողմից գնումների և դրամաշնորհի պայմանագրերի վերաբերյալ տեղեկությունների հրապարակումը

7.1 Գործընկերը պարտավորվում է յուրաքանչյուր գնման և դրամաշնորհի պայմանագրի համար, որի պատվիրատուն է նա ըստ 5-րդ հոդվածում նշված՝ ծրագրի նախահաշվի կանխավճարային բաղադրիչի և 6-րդ հոդվածում նշված

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

ակտիվների համախմբի, ամեն տարի իր կայքէջի հատուկ և հեշտ հասանելի մասում հրապարակել դրա բնույթը և նպատակը, կատարողի (կատարողների՝ համատեղ գործունեության (կոնսորցիումի) դեպքում) կամ դրամաշնորհի շահառուի (դրամաշնորհի շահառուների՝ բազմաշահառու դրամաշնորհի դեպքում) անվանումը և գտնվելու վայրը, ինչպես նաև պայմանագրի գումարը:

Ֆիզիկական անձի գտնվելու վայրը Վիճակագրության համար տարածքային միավորների անվանացանկի (NUTS) 2-րդ մակարդակին համապատասխանող տարածքն է: Իրավաբանական անձի գտնվելու վայրը նրա հասցեն է:

Եթե այսպիսի հրապարակումը համացանցում հնարավոր չէ, ապա տեղեկությունները պետք է հրապարակվեն ցանկացած այլ հնարավոր եղանակով, այդ թվում՝ Գործընկերոջ պաշտոնական տեղեկագրում:

Հատուկ պայմանների 6-րդ հոդվածով ամրագրվում է հրապարակման վայրի տեղը՝ համացանցում կամ այլ եղանակով. Հանձնաժողովի կայքէջի հատուկ մասում նշվում է, թե որտեղ է այն հրապարակված:

7.2 Առավել կարիքավոր ֆիզիկական անձանց տրվող կրթական աջակցությունն ու ուղղակի ֆինանսական աջակցությունը հրապարակվում են անանուն և Հավաքական կերպով՝ ըստ ծախսերի կատեգորիայի:

Ֆիզիկական անձանց անունները փոխարինվում են «ֆիզիկական անձ»-ով՝ հրապարակումից երկու տարի հետո: Իրավաբանական անձի անվանումը, որը ներառում է այդ իրավաբանական անձի հետ առնչվող ֆիզիկական անձի անունը, համարվում է ֆիզիկական անձի անուն:

Ֆիզիկական անձանց անունների հրապարակման պահանջը չի գործում, եթե այդպիսի հրապարակումը նրանց հիմնարար իրավունքները խախտելու կամ առևտրային շահերին վնասելու վտանգ է ներկայացնում:

Գործընկերը ֆիզիկական անձանց վերաբերյալ հրապարակման ենթակա տվյալների ցանկը առաջարկվող՝ հրապարակման պահանջը չգործելու դեպքերի

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

հիմնավորման հետ ներկայացնում է Հանձնաժողով, որը պետք է նախապես հաստատի այդ ցանկը: Անհրաժեշտության դեպքում Հանձնաժողովը լրացնում է ֆիզիկական անձի գտնվելու վայրը՝ NUTS-ի 2-րդ մակարդակին համապատասխան տարածքի սահմաններում:

7.3 Գնումների և դրամաշնորհի՝ հաշվետու ժամանակաշրջանում կնքված (այսինքն՝ Գործընկերոջ և կատարողի կամ դրամաշնորհի շահառուի կողմից ստորագրված) պայմանագրերի հրապարակումը տեղի է ունենում հաշվետվությունը Հատուկ պայմանների 6-րդ հոդվածին համապատասխան ներկայացնելու օրվանից հետո՝ վեց ամսվա ընթացքում:

7.4 Պայմանագրերի հրապարակման պահանջը կարող է չկատարվել, եթե այդպիսի հրապարակումը կատարողների կամ դրամաշնորհի շահառուների առևտրային շահերին վնասելու վտանգ է ներկայացնում: Գործընկերն այդպիսի հիմնավորումներով ցուցակ է ներկայացնում Հանձնաժողով, որը պետք է նախնական թույլտվություն տա հրապարակման պահանջը չկատարելուն:

7.5 Եթե Հանձնաժողովը 4-րդ հոդվածի համաձայն վճարումներ է կատարում կատարողներին կամ դրամաշնորհի շահառուներին, ապա ապահովում է գնումների պայմանագրերի և դրամաշնորհի պայմանագրերի վերաբերյալ տեղեկությունների հրապարակումը՝ իր կանոններին համապատասխան:

Հոդված 8. Ֆինանսական միջոցների գանձումը

8.1 Գործընկերը ձեռնարկում է ցանկացած համապատասխան միջոց՝ պատշաճորեն չվճարված ֆինանսական միջոցները գանձելու համար:

Պատշաճորեն չվճարված և Գործընկերոջ կողմից գանձված ֆինանսական միջոցները, գնումների և դրամաշնորհի տրամադրման ընթացակարգերի հիման վրա տրամադրված ֆինանսական երաշխիքներից ստացված գումարները,

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

Գործընկերոջ կողմից նշանակված ֆինանսական տույժերից ստացված գումարները, ինչպես նաև Գործընկերոջը վճարման ենթակա վնասի փոխհատուցման գումարները վերադարձվում են Հանձնաժողովին:

8.2 Չսահմանափակելով Գործընկերոջ՝ պատշաճորեն չվճարված ֆինանսական միջոցները գանձելու՝ վերը նշված պարտավորությունը՝ Գործընկերը համաձայնում է, որ Հանձնաժողովը կարող է, կիրառելի Ֆինանսական կանոնակարգի և սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի դրույթներին համապատասխան, պաշտոնապես սահմանել գումար, որը պատշաճորեն չի վճարվել 1-ին մասի համաձայն ֆինանսավորված գնումների պայմանագրերի և դրամաշնորհի պայմանագրերի շրջանակներում և Գործընկերոջ անունից սկսել դրա գանձման գործընթացը ցանկացած միջոցով, այդ թվում՝ կատարողից կամ դրամաշնորհի շահառուից գանձման ենթակա գումարն ուղղելով ԵՄ-ի նկատմամբ ունեցած իր որևէ պահանջի մարմանը և իրավասու դատարանների միջոցով բռնագանձելով:

8.3 Այդ նպատակով Գործընկերը Հանձնաժողովին տրամադրում է անհրաժեշտ բոլոր փաստաթղթերն ու տեղեկությունները: Սույնով Գործընկերը լիազորում է Հանձնաժողովին իրականացնել գանձումը՝ մասնավորապես այն կատարողի կամ դրամաշնորհի շահառուի գրավն իրացնելով, որի համար Գործընկերը պատվիրատու է, կամ գանձման ենթակա ֆինանսական միջոցներն ուղղելով Գործընկերոջ՝ որպես պատվիրատուի կողմից կատարողին կամ դրամաշնորհի շահառուին վճարման ենթակա և ԵՄ-ի կողմից սույն կամ այլ Ֆինանսավորման համաձայնագրով ֆինանսավորվող գումարներին կամ իրավասու դատարանների միջոցով բռնագանձելով:

8.4 Հանձնաժողովը Գործընկերոջը տեղեկացնում է, որ գանձման վարույթ է հարուցվել (այդ թվում՝ անհրաժեշտության դեպքում՝ ազգային դատարանում):

8.5 Եթե Գործընկերն այն անձի շահառուն է, որի հետ Հանձնաժողովը օժանդակության համաձայնագիր է կնքել, ապա Հանձնաժողովը կարող է

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

Գործընկերոջից գանձել այն ֆինանսական միջոցները, որոնք վճարման ենթակա են այդ անձին, բայց որոնք այդ անձն ինքնուրույն ի վիճակի չի եղել գանձելու:

Հոդված 9. Գնումների և դրամաշնորհի պայմանագրերի համաձայն ներկայացվող ֆինանսական պահանջները

Գործընկերը պարտավորվում է Հանձնաժողովի հետ խորհրդակցել՝ նախքան կատարողի կամ դրամաշնորհի շահառուի կողմից ներկայացված և Գործընկերոջ կողմից ամբողջությամբ կամ մասամբ հիմնավորված համարվող փոխհատուցման պահանջի վերաբերյալ ցանկացած որոշում կայացնելը: Ֆինանսական հետևանքների համար պատասխանատվությունը կարող է կրել միայն ԵՄ-ն, եթե միայն Հանձնաժողովը տվել է իր նախնական թույլտվությունը: Այդպիսի նախնական թույլտվությունն անհրաժեշտ է նաև այն ֆինանսական միջոցների ցանկացած օգտագործման համար, որոնց մասով սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի ներքո պարտավորություն է ստանձնվել պայմանագրերի կամ համաձայնագրերի հետ կապված վեճերից բխող ծախսերը ծածկելու առնչությամբ:

Հոդված 10. Գերաճախսերը և դրանց ֆինանսավորման եղանակները

10.1 Գործընկերոջ կողմից իրականացվող աշխատանքների բյուջեի հոդվածների գծով առանձին գերաճախսերը ծածկվում են ընդհանուր բյուջեում միջոցների վերաբաշխմամբ՝ սույն Ընդհանուր պայմանների 25-րդ հոդվածին համապատասխան:

10.2 Գործընկերոջ կողմից իրականացվող աշխատանքների համար նախատեսված գումարի գերաճախսի վտանգի առկայության դեպքում Գործընկերն անմիջապես տեղեկացնում է Հանձնաժողովին և հայցում վերջինիս նախնական թույլտվությունը՝ գերաճախսը ծածկելու համար ծրագրվող ուղղիչ

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

աշխատանքների վերաբերյալ՝ առաջարկելով կրճատել աշխատանքները կամ ներգրավել սեփական կամ այլ՝ ոչ ԵՄ միջոցներ:

10.3 Եթե աշխատանքները չեն կարող կրճատվել, կամ եթե գերաճախսը չի կարող ծածկվել Գործընկերոջ սեփական կամ այլ միջոցներով, ապա Հանձնաժողովը կարող է Գործընկերոջ կողմից պատշաճ հիմնավորված պահանջի հիման վրա ԵՄ-ի միջոցներից լրացուցիչ ֆինանսավորում տրամադրելու մասին որոշում կայացնել: Եթե Հանձնաժողովը նման որոշում է կայացնում, ապա լրացուցիչ ծախսերը, չհակասելով ԵՄ համապատասխան կանոններին և ընթացակարգերին, ֆինանսավորվում են Հանձնաժողովի կողմից սահմանվելիք լրացուցիչ ֆինանսական օժանդակության տրամադրման միջոցով: Սույն Ֆինանսավորման համաձայնագիրը համապատասխանաբար փոփոխվում է:

Մաս 2. Բյուջետային աջակցության նկատմամբ կիրառվող դրույթներ

Հոդված 11. Քաղաքականության մշակման հարցերով երկխոսությունը

Գործընկերը և ԵՄ-ն պարտավորվում են սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի իրականացման վերաբերյալ համապատասխան մակարդակով կանոնավոր կառուցողական երկխոսություն իրականացնել:

Եթե Գործընկերն ԱԿԽ երկրների խմբից է, և սույն գործողությունը ֆինանսավորվում է ՁԵՀ-ի կողմից՝ Հատուկ պայմանների 1.1 հոդվածի համաձայն, ապա այդ երկխոսությունը կարող է ԱԿԽ-ԵՀ գործընկերության համաձայնագրի 8-րդ հոդվածով նախատեսված ավելի ընդգրկուն քաղաքական երկխոսության մաս կազմել:

Հոդված 12. Պայմանների համապատասխանության ստուգումը և հատկացումները

12.1 Հանձնաժողովն I Հավելվածով (Տեխնիկական և վարչական դրույթներ) սահմանված կարգով ստուգում է բյուջետային աջակցության բաղադրիչի տրանշների վճարման պայմանների համապատասխանությունը:

Եթե Հանձնաժողովը հանգում է այն եզրակացության, որ վճարման պայմանները չեն բավարարվում, ապա այն Գործընկերոջը, առանց անհարկի ուշացումների, տեղեկացնում է այդ մասին:

12.2 Գործընկերոջ կողմից ներկայացված հատկացումների պահանջագրերը թույլատրելի են ԵՄ-ի ֆինանսավորման համար, եթե դրանք համապատասխանում են I Հավելվածով (Տեխնիկական և վարչական դրույթներ) սահմանված դրույթներին, և եթե դրանք ներկայացվում են գործառնական իրականացման ժամկետում:

12.3 Գործընկերը բյուջետային աջակցության բաղադրիչի բոլոր հատկացումների դեպքում արտարժույթի փոխանակման վերաբերյալ իր ազգային կարգավորումները կիրառում է ոչ խտրական ձևով:

Հոդված 13. Բյուջետային աջակցության թափանցիկությունը

Սույնով Գործընկերը համաձայնում է, որ Հանձնաժողովը հրապարակի, այդ թվում՝ էլեկտրոնային եղանակով, սույն Ֆինանսավորման համաձայնագիրը և դրա ցանկացած փոփոխություն, ինչպես նաև բյուջետային աջակցության վերաբերյալ այն հիմնական տեղեկությունները, որոնք Հանձնաժողովը նպատակահարմար է համարում: Այդպիսի հրապարակումը չի պարունակում որևէ տվյալ, որով խախտվում են անձնական տվյալների պաշտպանության նկատմամբ կիրառվող ԵՄ օրենքները:

Հոդված 14. Բյուջետային աջակցության գանձումը

Բյուջետային աջակցության բոլոր հատկացումները կամ դրանց մի մասը կարող են գանձվել Հանձնաժողովի կողմից՝ պատշաճորեն հաշվի առնելով համաչափության սկզբունքը, եթե Հանձնաժողովը պարզում է, որ վճարումը նպատակին չի ծառայել Գործընկերոջ կողմից թույլ տրված լուրջ օրինախախտման պատճառով, մասնավորապես, եթե Գործընկերը ներկայացրել է ոչ Հավաստի կամ ոչ ճշգրիտ տեղեկություններ, կամ եթե առկա է կոռուպցիա կամ խարդախություն:

Մաս 3. Սույն գործողության նկատմամբ ամբողջությամբ՝ կառավարման ձևից անկախ կիրառելի դրույթներ

Հոդված 15. Կատարման ժամկետը և պայմանագիր կնքելու վերջնաժամկետը

15.1 Սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի կատարման ժամանակահատվածը ներառում է երկու ժամկետ՝

- գործառնական իրականացման ժամկետ, երբ կատարվում են գործողության գործառնական աշխատանքները: Այս ժամկետն սկսվում է սույն Ֆինանսավորման համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուն պես կամ Հատուկ պայմաններով սահմանված ամսաթվին և ավարտվում է փակման ժամկետի մեկնարկով.
- փակման ժամկետ, որի ընթացքում իրականացվում են վերջնական աուդիտ և գնահատում, իսկ սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի իրականացման պայմանագրերը և ծրագրի նախահաշիվը տեխնիկապես և ֆինանսապես համարվում են կատարված: Այս փուլի տևողությունը սահմանված է Հատուկ պայմանների 2.3 հոդվածով: Այն սկսում է գործառնական իրականացման ժամկետի ավարտից հետո:

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

Այս ժամկետներն արտացոլվում են սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի իրականացման ընթացքում Գործընկերոջ և Հանձնաժողովի կողմից կնքման ենթակա համաձայնագրերում՝ մասնավորապես օժանդակության համաձայնագրերում և գնումների ու դրամաշնորհի պայմանագրերում:

15.2 Գործառնական աշխատանքներին վերաբերող ծախսերը թույլատրելի են ԵՄ-ի ֆինանսավորման համար միայն այն դեպքում, եթե դրանք կատարվել են գործառնական իրականացման ժամկետի ընթացքում. այն ծախսերը, որոնք կատարվել են սույն Ֆինանսավորման համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց առաջ, թույլատրելի չեն ԵՄ-ի ֆինանսավորման համար, եթե Հատուկ պայմանների 6-րդ հոդվածով այլ բան նախատեսված չէ: Վերջնական աուդիտների և գնահատման, փակման աշխատանքների և 5.1 հոդվածում նշված գործառնական ծախսերի հետ կապված ծախսերը թույլատրելի են մինչև փակման ժամկետի ավարտը:

15.3 ԵՄ օժանդակությունից հետո առաջացած գումարային մնացորդն ինքնաբերաբար չեղարկվում է ոչ ուշ, քան կատարման ժամկետի ավարտից վեց ամիս հետո:

15.4 Բացառիկ և պատշաճ հիմնավորված դեպքերում կարող է ներկայացվել գործառնական իրականացման ժամկետի կամ փակման ժամկետի, ինչպես նաև համապատասխանաբար կատարման ժամկետի երկարաձգման մասին պահանջ: Համաձայնության գալու դեպքում, Ֆինանսավորման համաձայնագիրը համապատասխանաբար փոփոխվում է:

15.5 Սույն Ընդհանուր պայմանների 2-րդ հոդվածը կիրառվում է Հանձնաժողովի՝ որպես պատվիրատուի կողմից կնքված գնումների պայմանագրերի, դրամաշնորհի պայմանագրերի և օժանդակության համաձայնագրերի նկատմամբ՝ բացառությամբ 2.1 հոդվածի վերջին ենթապարբերության:

Հոդված 16. Հանձնաժողովի, ԽՊԵԳ-ի և Աուդիտորների եվրոպական դատարանի կողմից իրականացվող վերահսկողությունն ու ստուգումները

16.1 Գործընկերն օժանդակում և աջակցում է այն վերահսկողությանը և ստուգումներին, որոնք իրականացվում են Հանձնաժողովի, ԽՊԵԳ-ի և Աուդիտորների եվրոպական դատարանի կողմից՝ նրանց խնդրանքով:

Գործընկերը համաձայնում է, որ Հանձնաժողովը, ԽՊԵԳ-ը և Աուդիտորների եվրոպական դատարանն իրականացնեն փաստաթղթային և տեղում ստուգումներ առ այն, թե ինչպես է օգտագործվել սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի ներքո իրականացվող աշխատանքների համար ԵՄ-ի տրամադրած ֆինանսավորումը, իսկ անհրաժեշտության դեպքում նաև համալիր աուդիտ՝ հաշվարկները հիմնավորող օժանդակ փաստաթղթերի և հաշվապահական հաշվառման փաստաթղթերի ու աշխատանքների ֆինանսավորմանն առնչվող ցանկացած այլ փաստաթղթի հիման վրա՝ սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի գործողության ամբողջ ընթացքում և կատարման ժամկետի ավարտից հետո՝ հինգ տարվա ընթացքում:

16.2 Գործընկերը նաև համաձայնում է, որ ԽՊԵԳ-ը, ԵՄ իրավունքով սահմանված ընթացակարգերին համապատասխան, իրականացնի տեղում ստուգումներ և վերահսկողություն՝ ԵՄ ֆինանսական շահերը խարդախությունից և այլ օրինախախտումներից պաշտպանելու համար:

Այդ նպատակով Գործընկերը պարտավորվում է Հանձնաժողովի, ԽՊԵԳ-ի և Աուդիտորների եվրոպական դատարանի պաշտոնատար անձանց և նրանց լիազորված գործակալների համար հասանելի դարձնել այն տարածքներն ու շինությունները, որտեղ իրականացվում են սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրով ֆինանսավորվող գործողությունները՝ ներառյալ նրանց համակարգչային համակարգերը և այդ գործողությունների տեխնիկական ու ֆինանսական կառավարմանն առնչվող ցանկացած այլ փաստաթուղթ և համակարգիչ մուտքագրված տվյալ, ինչպես նաև ձեռնարկել նրանց

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

աշխատանքին օժանդակելու համար անհրաժեշտ բոլոր միջոցները: Հանձնաժողովի, ԽՊԵԳ-ի և Աուդիտորների եվրոպական դատարանի լիազորված գործակալների համար հասանելիությունն ապահովվում է երրորդ կողմերից խիստ գաղտնիության պայմաններով՝ չսահմանափակելով հանրային իրավունքից բխող՝ նրանց նկատմամբ կիրառվող պարտավորությունները: Փաստաթղթերը պետք է լինեն հասանելի և ներկայացվեն այնպես, որ դրանց ստուգումը հեշտ լինի իրականացնել, իսկ Գործընկերը պարտավոր է տեղեկացնել Հանձնաժողովին, ԽՊԵԳ-ին կամ Աուդիտորների եվրոպական դատարանին դրանց պահման ստույգ վայրի մասին:

16.3 Վերոնշյալ ստուգումներն ու աուդիտները կիրառվում են նաև կատարողների, դրամաշնորհի շահառուների, օժանդակության համաձայնագրեր ստորագրած կազմակերպությունների նկատմամբ և ԵՄ-ից ֆինանսավորում ստացած ենթակատարողների նկատմամբ:

16.4 Գործընկերը տեղեկացվում է Հանձնաժողովի, ԽՊԵԳ-ի կամ Աուդիտորների եվրոպական դատարանի կողմից նշանակված գործակալների կողմից տեղում իրականացվող ստուգումների մասին:

Հոդված 17. Գործընկերոջ խնդիրները՝ օրինախախտումների, խարդախության և կոռուպցիայի դեմ պայքարում

17.1 Գործընկերն անհապաղ տեղեկացնում է Հանձնաժողովին իր ուշադրությանը ներկայացված ցանկացած խնդրի մասին, որն օրինախախտման, խարդախության կամ կոռուպցիայի վերաբերյալ կասկած է հարուցում, և դրանք կարգավորելու ուղղությամբ ձեռնարկված կամ նախատեսված ցանկացած միջոցի մասին:

17.2 Գործընկերն ապահովում և պարբերաբար ստուգում է, որ բյուջեի միջոցներով ֆինանսավորվող գործողությունները կատարվեն արդյունավետորեն և ճիշտ իրականացվեն: Այն համապատասխան միջոցներ է ձեռնարկում

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

օրինախախտումներն ու խարդախությունը կանխելու, հայտնաբերելու և վերացնելու և, հարկ եղած դեպքում, քրեական հետապնդում հարուցելու և անհարկի վճարված միջոցները գանձելու նպատակով:

«Օրինախախտում» նշանակում է սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի, կատարման պայմանագրերի և ծրագրի նախահաշվի կամ ԵՄ իրավունքի ցանկացած խախտում, որն այնպիսի անձի գործողության կամ անգործության հետևանք է, որը վնաս է հասցնում կամ կարող է վնաս հասցնել ԵՄ-ի ֆինանսական միջոցներին՝ ԵՄ եկամտի նվազեցման կամ կորստի կամ չհիմնավորված ծախսային հոդվածի միջոցով:

«Խարդախություն» նշանակում է դիտավորությամբ կատարված ցանկացած գործողություն կամ անգործություն, որը վերաբերում է՝

- կեղծ, սխալ կամ ոչ ամբողջական հաշվետվություններ կամ փաստաթղթեր օգտագործելուն կամ ներկայացնելուն, ինչը հանգեցնում է ԵՄ-ի կամ ԶԵՀ-ի ընդհանուր բյուջեից միջոցների յուրացմանը կամ ապօրինի պահմանը.
- որոշակի պարտավորության խախտմամբ տեղեկություններ չբացահայտելուն, ինչը կարող է հանգեցնել նույն հետևանքներին.
- այդ միջոցների ոչ պատշաճ օգտագործմանը, ոչ այն նպատակներով, որոնց համար դրանք ի սկզբանե տրամադրվել են:

17.3 Գործընկերը պարտավորվում է ձեռնարկել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ կանխելու, հայտնաբերելու և պատժելու Ֆինանսավորման համաձայնագրի իրականացման ընթացքում ակտիվ կամ պասիվ կոռուպցիայի ցանկացած դրսևորում:

«Պասիվ կոռուպցիա» նշանակում է միտումնավոր գործողություն որևէ պաշտոնատար անձի կողմից, որն անմիջականորեն կամ միջնորդի միջոցով պահանջում կամ ստանում է ցանկացած տեսակի առավելություն՝ իր կամ երրորդ կողմի համար, կամ ընդունում է այդպիսի առավելության խոստում՝ իր

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

պարտականությունների շրջանակում կամ գործառույթները կատարելիս իր պաշտոնեական պարտականությունների խախտմամբ որևէ գործողություն կատարելու կամ կատարելուց ձեռնպահ մնալու համար, ինչի հետևանքով վնաս է հասցվել կամ վնաս կհասցվի ԵՄ-ի ֆինանսական շահերին:

«Ակտիվ կոռուպցիա» նշանակում է միտումնավոր գործողություն ցանկացած անձի կողմից, որն անմիջականորեն կամ միջնորդի միջոցով որևէ պաշտոնատար անձի խոստանում է կամ տալիս է ցանկացած տեսակի առավելություն՝ իր կամ երրորդ անձի համար՝ իր պարտականությունների շրջանակում կամ իր գործառույթները կատարելիս պաշտոնեական պարտականությունների խախտմամբ որևէ գործողություն կատարելու կամ կատարելուց ձեռնպահ մնալու համար, ինչի հետևանքով վնաս է հասցվել կամ վնաս կհասցվի ԵՄ-ի ֆինանսական շահերին:

17.4 Եթե Գործընկերը չի ձեռնարկում խարդախությունը, օրինախախտումները և կոռուպցիան կանխելու համապատասխան միջոցներ, ապա Հանձնաժողովը կարող է ընդունել նախազգուշական միջոցներ՝ ներառյալ սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի գործողության կասեցումը:

Հոդված 18. Վճարումների կասեցումը

18.1 Չսահմանափակելով համապատասխանաբար 26-րդ և 27-րդ հոդվածների համաձայն սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի գործողության կասեցումը կամ դադարեցումը՝ Հանձնաժողովը կարող է մասամբ կամ ամբողջությամբ կասեցնել վճարումները, եթե՝

- ա) Հանձնաժողովը, իր կողմից ստացված տեղեկությունների հիման վրա, պարզել է կամ լուրջ կասկածներ ունի և պետք է ստուգի, թե արդյոք Գործընկերը թույլ է տվել էական սխալներ, օրինախախտումներ կամ խարդախություն գնումների և դրամաշնորհի տրամադրման ընթացակարգում կամ գործողությունն իրականացնելիս, կամ արդյոք

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

Գործընկերը չի կատարել սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրով սահմանված իր պարտավորությունները՝ ներառյալ Հաղորդակցման և տեսանելիության ծրագրի իրականացմանն առնչվող պարտավորությունները.

բ) Հանձնաժողովը, իր կողմից ստացված տեղեկությունների հիման վրա, պարզել է կամ լուրջ կասկածներ ունի և պետք է ստուգի, թե արդյոք Գործընկերը թույլ է տվել համակարգային կամ պարբերաբար կրկնվող սխալներ, օրինախախտումներ, խարդախություն կամ այս կամ այլ Ֆինանսավորման համաձայնագրերով սահմանված պարտավորությունների խախտում, եթե այդ սխալները, օրինախախտումները, խարդախությունը կամ պարտավորությունների խախտումը նյութական ազդեցություն ունեն սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի իրականացման վրա կամ կասկածի տակ են դնում Գործընկեր երկրի ներքին հսկողության համակարգի հուսալիությունը կամ հիմքում ընկած ծախսերի օրինականությունն ու օրինաչափությունը.

գ) Հանձնաժողովը կասկածում է, որ Գործընկերը թույլ է տվել էական սխալներ, օրինախախտումներ, խարդախություն կամ պարտավորությունների խախտում գնումների և դրամաշնորհի տրամադրման ընթացակարգում կամ գործողություններ իրականացնելիս, և պետք է ստուգի, թե արդյոք դրանք տեղի են ունեցել.

դ) անհրաժեշտ է կանխել ԵՄ-ի ֆինանսական շահերին սպառնացող էական վնասը:

18.2 Հանձնաժողովն անհապաղ տեղեկացնում է Գործընկերոջը վճարումների կասեցման և այդ կասեցման պատճառների մասին:

18.3 Վճարումների կասեցման հետևանքով կասեցվում են ուսումնասիրման փուլում գտնվող ցանկացած վճարման պահանջագրի համար վճարումներ կատարելու ժամկետները:

18.4 Վճարումները վերսկսելու համար Գործընկերը ջանքեր է գործադրում կասեցման համար հիմք դարձած հանգամանքները հնարավորինս շուտ վերացնելու ուղղությամբ և տեղեկացնում է Հանձնաժողովին այդ կապակցությամբ գրանցված ցանկացած առաջընթացի մասին: Այն պահից սկսած, երբ Հանձնաժողովը համարում է, որ վճարումները վերսկսելու պայմանները բավարարվել են, Գործընկերոջը տեղեկացնում է այդ մասին:

Հոդված 19. Հանձնաժողովի կողմից գանձված ֆինանսական միջոցների հատկացումը գործողությանը

Եթե գործողությունների ծրագիրը ֆինանսավորվում է ԶԵՀ-ի շրջանակներում, ապա պատշաճորեն չվճարված և Հանձնաժողովի կողմից գանձված գումարները, գնումների և դրամաշնորհի տրամադրման ընթացակարգի հիման վրա ֆինանսական միջոցների գրավի իրացումից ստացված գումարները, կիրառված ֆինանսական տույժերից ստացված գումարները, ինչպես նաև վնասի դիմաց Հանձնաժողովին փոխհատուցված գումարները հատկացվում են այս գործողությանը:

Հոդված 20. Հիմնադրման և բնակության իրավունքը

20.1 Գնման պայմանագրի դրամաշնորհի պայմանագրի կամ օժանդակության համաձայնագրի բնույթով հիմնավորված լինելու դեպքում Գործընկերն աշխատանքների կատարման, մատակարարման կամ ծառայությունների մատուցման պայմանագրերի կնքման համար մրցույթին մասնակցող կամ համապատասխան հայտերը ներկայացնելու հրավեր ստացած ֆիզիկական ու իրավաբանական անձանց և այն կազմակերպություններին,

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

որոնցից ակնկալվում է օժանդակության համաձայնագրի ստորագրում, ժամանակավորապես տրամադրում է Գործընկերոջ տարածքում (տարածքներում) հիմնադրման և բնակության իրավունք: Այս իրավունքը վավեր է պայմանագիրը շնորհելուց հետո՝ մեկ ամսվա ընթացքում:

20.2 Գործընկերը գնում կատարողներին, դրամաշնորհի շահառուներին, օժանդակության համաձայնագրեր ստորագրած կազմակերպություններին և այն ֆիզիկական անձանց, որոնց ծառայությունները պահանջվում են սույն գործողության կատարման համար, և նրանց ընտանիքի անդամներին նույնպես վերապահում է գործողության իրականացման ընթացքում համանման իրավունքներ:

Հոդված 21. Հարկային և մաքսային դրույթներն ու արտարժույթի փոխանակման կարգավորումը

21.1 Գործընկերը ԵՄ-ի կողմից ֆինանսավորվող գնումների պայմանագրերի, դրամաշնորհի պայմանագրերի և օժանդակության համաձայնագրերի նկատմամբ կիրառում է հարկային ու մաքսային առավել բարենպաստ ռեժիմները, որոնք կիրառվում են այն պետությունների կամ զարգացման միջազգային կազմակերպությունների նկատմամբ, որոնց հետ այդ երկիրն ունի հարաբերություններ:

Այն դեպքում, երբ Գործընկերն ԱԿԽ պետություն է, հաշվի չեն առնվում վերջինիս կողմից մյուս ԱԿԽ պետությունների կամ այլ զարգացող երկրների նկատմամբ կիրառվող պայմանավորվածությունները՝ «առավել բարենպաստ պետական ռեժիմը» սահմանելու նպատակով:

21.2 Այն դեպքում, երբ կիրառվում է Շրջանակային համաձայնագիր, որը ներառում է առարկայի վերաբերյալ ավելի մանրամասն դրույթներ, նշված դրույթները նույնպես կիրառվում են:

Հոդված 22. Գաղտնիությունը

22.1 Գործընկերը համաձայնում է, որ այն կազմակերպությունում պահվող իր փաստաթղթերը և տվյալները, որի հետ Գործընկերը դրանց առնչությամբ գտնվում է պայմանագրային հարաբերությունների մեջ, այդ կազմակերպության կողմից ուղարկվեն Հանձնաժողով՝ բացառապես այս կամ այլ Ֆինանսավորման համաձայնագիր իրականացնելու նպատակով: Հանձնաժողովը հարգում է Գործընկերոջ և այդ կազմակերպության միջև ձեռք բերված՝ գաղտնիության մասով բոլոր պայմանավորվածությունները:

22.2 Չսահմանափակելով սույն Ընդհանուր պայմանների 16-րդ հոդվածը՝ Գործընկերը և Հանձնաժողովը պահպանում են անմիջապես սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի իրականացմանն առնչվող և որպես գաղտնի դասակարգված ցանկացած փաստաթղթի, տեղեկության կամ այլ նյութի գաղտնիությունը:

22.3 Կողմերն ստանում են միմյանց նախնական գրավոր համաձայնությունը՝ նախքան այդպիսի տեղեկությունները հրապարակայնորեն բացահայտելը:

22.4 Կողմերը պարտավորվում են կատարման ժամկետի ավարտից հետո հինգ տարի պահպանել գաղտնիությունը:

22.5 Գործընկերը պետք է նաև կատարի 1.7 հոդվածով նախատեսված պարտավորությունները, եթե Հանձնաժողովը Գործընկերոջը տրամադրում է անձնական տվյալներ, օրինակ՝ Հանձնաժողովի կողմից կարգավորվող ընթացակարգերի և պայմանագրերի շրջանակներում:

Հոդված 23. Ուսումնասիրությունների օգտագործումը

Սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի շրջանակներում ֆինանսավորվող ցանկացած ուսումնասիրությանն առնչվող պայմանագիրը ներառում է

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

ուսումնասիրությունն օգտագործելու, այն հրապարակելու կամ երրորդ անձանց բացահայտելու՝ Գործընկերոջ և Հանձնաժողովի իրավունքը:

Հոդված 24. Գործընկերոջ և Հանձնաժողովի միջև խորհրդակցությունը

24.1 Գործընկերը և Հանձնաժողովը խորհրդակցում են միմյանց հետ՝ նախքան սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի իրականացման կամ մեկնաբանման հետ կապված որևէ վեճի առնչությամբ հետագա գործողություն ձեռնարկելը՝ սույն Ընդհանուր պայմանների 28-րդ հոդվածի համաձայն:

24.2 Այն դեպքում, երբ Հանձնաժողովը տեղեկանում է, որ Ֆինանսավորման համաձայնագրի կառավարման հետ կապված ընթացակարգերն իրականացնելիս ի հայտ են եկել խնդիրներ, իրավիճակը շտկելու համար այն Գործընկերոջ հետ հաստատում է բոլոր անհրաժեշտ կապերը և ձեռնարկում ցանկացած անհրաժեշտ քայլ:

24.3 Խորհրդակցության արդյունքում սույն Ֆինանսավորման համաձայնագիրը կարող է փոփոխվել, դրա գործողությունը՝ կասեցվել կամ դադարեցվել:

24.4 Հանձնաժողովը պարբերաբար տեղեկացնում է Գործընկերոջն I Հավելվածում ներկայացված այն գործողությունների իրականացման մասին, որոնց վրա չեն տարածվում սույն Ընդհանուր պայմանների 1-ին և 2-րդ մասերի դրույթները:

Հոդված 25. Սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի փոփոխումը

25.1 Սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի ցանկացած փոփոխություն, այդ թվում՝ նամակների փոխանակումը, կատարվում է գրավոր:

25.2 Եթե փոփոխություն կատարելու մասին դիմումը ներկայացվում է Գործընկերոջ կողմից, ապա վերջինս այդ դիմումը Հանձնաժողով է

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

ներկայացնում փոփոխությունն ուժի մեջ մտնելու նախատեսվող ժամկետից առնվազն երեք ամիս առաջ՝ բացառությամբ Գործընկերոջ կողմից պատշաճ հիմնավորված և Հանձնաժողովի կողմից ընդունված դեպքերի: Գործողության նպատակների ճշգրտման և (կամ) ԵՄ օժանդակության չափի ավելացման բացառիկ դեպքերում այդ դիմումը ներկայացվում է փոփոխությունն ուժի մեջ մտնելու նախատեսվող ժամկետից առնվազն վեց ամիս առաջ:

25.3 Եթե ճշգրտումն էականորեն չի ազդում սույն Ընդհանուր պայմանների 1-ին մասի համաձայն իրականացված աշխատանքների նպատակների վրա, և եթե այն վերաբերում է այնպիսի մանրամասների, որոնք չեն ազդում ընդունված տեխնիկական լուծման վրա, և եթե այն չի ներառում միջոցների վերահատկացում, կամ եթե այն վերաբերում է միջոցների վերահատկացմանը՝ չնախատեսված ծախսերը ծածկելու համար նախատեսված պահուստային միջոցների գումարին համարժեք գումարի չափով, ապա Գործընկերը հնարավորինս շուտ տեղեկացնում է Հանձնաժողովին ճշգրտման մասին, ներկայացնում է իր գրավոր հիմնավորումը և կարող է կիրառել այդ ճշգրտումը:

25.4 Գործողության չնախատեսված ծախսերը ծածկելու համար նախատեսված պահուստային միջոցներն օգտագործվում են Հանձնաժողովի նախնական գրավոր համաձայնությամբ:

25.5 Այն դեպքում, երբ Հանձնաժողովը համարում է, որ Գործընկերն այլևս բավարար չափով չի կատարում սույն Ընդհանուր պայմանների 1.1 հոդվածի համաձայն իրեն վստահված առաջադրանքները, և չսահմանափակելով սույն Ընդհանուր պայմանների 26-րդ և 27-րդ հոդվածները՝ Հանձնաժողովը կարող է որոշում կայացնել Գործընկերոջը վստահված առաջադրանքները չեղարկելու մասին, որպեսզի շարունակի Գործընկերոջ անունից աշխատանքների իրականացումը՝ վերջինիս այդ մասին գրավոր տեղեկացնելուց հետո:

Հոդված 26. Սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի գործողության կասեցումը

26.1 Ֆինանսավորման համաձայնագրի գործողությունը կարող է կասեցվել հետևյալ դեպքերում՝

- Հանձնաժողովը կարող է կասեցնել սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի իրականացումը, եթե Գործընկերը խախտում է սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրով նախատեսված որևէ պարտավորություն.
- Հանձնաժողովը կարող է կասեցնել սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի իրականացումը, եթե Գործընկերը խախտում է սույն Ընդհանուր պայմանների 1-ին, 4-րդ, 5-րդ և 6-րդ հոդվածներում նշված ընթացակարգերով և ստանդարտ փաստաթղթերով սահմանված որևէ պարտավորություն.
- Հանձնաժողովը կարող է կասեցնել սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի գործողությունը, եթե Գործընկերը խախտում է մարդու իրավունքներին, ժողովրդավարության սկզբունքներին և իրավունքի գերակայության նկատմամբ հարգանքին առնչվող որևէ պարտավորություն, կամ եթե Գործընկերը մեղավոր է ճանաչվել պաշտոնեական լիազորությունները ոչ պատշաճ կատարելու համար, ինչն ապացուցված է որևէ հիմնավորված միջոցով: Պաշտոնեական լիազորությունների ոչ պատշաճ կատարում է համարվում ստորև նշվածներից որևէ մեկը՝
 - կիրառելի օրենքների կամ կանոնակարգերի կամ այն մասնագիտության էթիկայի կանոնների խախտում, որ տվյալ անձը կամ մարմինն ունի, կամ
 - տվյալ անձի կամ մարմնի կողմից դրսևորած ցանկացած սխալ վարքագիծ, որն ազդում է նրա մասնագիտական հեղինակության

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

վրա, եթե այդպիսի վարքագիծը ենթադրում է ոչ օրինական արարքի մտադրություն կամ կոպիտ անփութություն:

- Սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի գործողությունը կարող է կասեցվել ստորև սահմանված ֆորսմաժորային իրավիճակներում: «Ֆորսմաժոր» նշանակում է կողմերի հսկողությունից դուրս գտնվող ցանկացած անկանխատեսելի և բացառիկ իրավիճակ կամ իրադարձություն, որը խոչընդոտում է նրանցից որևէ մեկի կողմից որևէ պարտավորության կատարում, որը չի կարող վերագրվել նրանց կողմից (կամ նրանց կատարողների, գործակալների կամ աշխատողների կողմից) թույլ տրվող սխալին կամ անփութությանը, և որն անհաղթահարելի է նույնիսկ պատշաճ զգուշավորություն դրսևորելու դեպքում: Սարքավորումների կամ նյութերի թերությունները կամ դրանք օգտագործման համար հասանելի դարձնելու հետ կապված ուշացումները, աշխատանքային վեճերը, գործադուլները կամ ֆինանսական դժվարությունները չեն կարող վկայակոչվել որպես ֆորսմաժորային իրավիճակներ: Չի համարվում, որ կողմը խախտել է իր պարտավորությունները, եթե այն չի կարողանում կատարել դրանք ֆորսմաժորային իրավիճակի պատճառով, որի մասին մյուս կողմը պատշաճորեն տեղեկացվել է: Ֆորսմաժորային իրավիճակում հայտնված կողմը պետք է մյուս կողմին անհապաղ տեղեկացնի այդ մասին՝ նշելով խնդրի բնույթը, հնարավոր տևողությունը և կանխատեսելի հետևանքները, ինչպես նաև ձեռնարկի հնարավոր վնասի նվազեցմանն ուղղված ցանկացած միջոց.
- Կողմերից ոչ մեկը պատասխանատվություն չի կրում սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրով սահմանված՝ իր պարտավորությունների խախտման համար, եթե չի կարողանում կատարել դրանք ֆորսմաժորային իրավիճակի պատճառով՝ պայմանով, որ այն ձեռնարկում է հնարավոր վնասի նվազեցմանն ուղղված ցանկացած միջոց:

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

26.2 Հանձնաժողովը կարող է կասեցնել սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի գործողությունը՝ առանց նախօրոք ծանուցելու:

26.3 Հանձնաժողովը կարող է ձեռնարկել ցանկացած համապատասխան նախազգուշական միջոց՝ նախքան կասեցում իրականացնելը:

26.4 Եթե կասեցման մասին ծանուցում է ներկայացվում, ապա նշվում են դրանով պայմանավորված՝ գնումների և դրամաշնորհի ընթացիկ պայմանագրերի, օժանդակության համաձայնագրերի և ծրագրի նախահաշվի հետ կապված հետևանքները:

26.5 Սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի գործողության կասեցումը չի խոչընդոտում Հանձնաժողովի կողմից վճարումների կասեցումը և սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի գործողության դադարեցումը՝ Ընդհանուր պայմանների 18-րդ և 27-րդ հոդվածներին համապատասխան:

26.6 Կողմերը համապատասխան պայմանների առկայության պարագայում վերսկսում են Ֆինանսավորման համաձայնագրի իրականացումը՝ Հանձնաժողովի նախնական գրավոր համաձայնությամբ: Դա չի հակասում սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի ցանկացած փոփոխության, որը կարող է անհրաժեշտ լինել գործողությունն իրականացման նոր պայմաններին հարմարեցնելու համար՝ ներառյալ, հնարավորության դեպքում, գործառնական իրականացման ժամկետի երկարաձգումը կամ սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի գործողության դադարեցումը՝ 27-րդ հոդվածին համապատասխան:

Հոդված 27. Սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի գործողության դադարեցումը

27.1 Եթե սույն Ֆինանսավորման համաձայնագրի գործողության կասեցման համար հիմք դարձած հարցերը չեն կարգավորվում առավելագույնը 180 օրվա ընթացքում, ապա ցանկացած կողմ կարող է դադարեցնել սույն

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

Ֆինանսավորման համաձայնագրի գործողությունը՝ այդ մասին 30 օր առաջ ծանուցելով:

27.2 Սույն Ֆինանսավորման համաձայնագիրն ինքնաբերաբար դադարում է գործել, եթե 2-րդ հոդվածով սահմանված վերջնաժամկետներում համաձայնագիրն իրականացնող որևէ պայմանագիր չի ստորագրվում:

27.3 Եթե դադարեցման մասին ծանուցում է ներկայացվում, ապա նշվում են դրանով պայմանավորված՝ գնումների ընթացիկ պայմանագրերի, դրամաշնորհի ընթացիկ պայմանագրերի, օժանդակության համաձայնագրերի և ծրագրի նախահաշվի հետ կապված հետևանքները:

Հոդված 28. Վեճերի կարգավորումը

28.1 Ֆինանսավորման համաձայնագրից բխող ցանկացած վեճ, որը վեցամսյա ժամկետում չի հաջողվում կարգավորել կողմերի միջև սույն Ընդհանուր պայմանների 24-րդ հոդվածով նախատեսված խորհրդակցությունների միջոցով, կարող է կողմերից մեկի դիմումով կարգավորվել արբիտրաժի միջոցով:

Այն դեպքում, երբ Գործընկերն ԱԿԽ պետություն է կամ ԱԿԽ տարածաշրջանային մարմին կամ կազմակերպություն, և սույն գործողությունը ֆինանսավորվում է ԶԵՀ-ի շրջանակներում, վեճը, նախքան արբիտրաժ ներկայացվելը, սույն Ընդհանուր պայմանների 24-րդ հոդվածով նախատեսված խորհրդակցություններից հետո ներկայացվում է ԱԿԽ-ԵՀ նախարարների խորհուրդ կամ նիստերի միջև ընկած ժամանակահատվածում՝ ԱԿԽ-ԵՀ ներկայացուցիչների կոմիտե՝ ԱԿԽ-ԵՀ գործընկերության համաձայնագրի 98-րդ հոդվածի համաձայն: Եթե Խորհրդին կամ Կոմիտեին չի հաջողվում կարգավորել վեճը, ապա կողմերից յուրաքանչյուրը կարող է վեճը արբիտրաժի միջոցով կարգավորելու վերաբերյալ դիմում ներկայացնել՝ 28.2, 28.3 և 28.4 հոդվածներին համապատասխան:

28.2 Յուրաքանչյուր կողմ, վեճն արբիտրաժի միջոցով կարգավորելու

Ֆինանսավորման համաձայնագիր. Հավելված II. Ընդհանուր պայմաններ

վերաբերյալ դիմում ներկայացնելուց հետո՝ 30 օրվա ընթացքում, նշանակում է արբիտր: Հակառակ դեպքում կողմերից յուրաքանչյուրը կարող է դիմել Մշտական արբիտրաժային դատարանի (Հաագա) գլխավոր քարտուղարին՝ երկրորդ արբիտր նշանակելու խնդրանքով: Երկու արբիտրները, իրենց հերթին, 30 օրվա ընթացքում պետք է նշանակեն երրորդ արբիտր: Հակառակ դեպքում ցանկացած կողմ կարող է դիմել Մշտական արբիտրաժային դատարանի գլխավոր քարտուղարին՝ երրորդ արբիտր նշանակելու խնդրանքով:

28.3 Կիրառվում է Մշտական արբիտրաժային դատարանի՝ Միջազգային կազմակերպությունների և պետությունների մասնակցությամբ արբիտրաժի կամընտիր կանոններով սահմանված ընթացակարգը: Արբիտրների որոշումներն ընդունվում են ձայների մեծամասնությամբ՝ երեք ամսվա ընթացքում:

28.4 Յուրաքանչյուր կողմ պարտավորվում է ձեռնարկել արբիտրների որոշումը կիրառելու համար անհրաժեշտ միջոցներ: